COOP

የኢትዮጵያ ኅብረት ሥራ ኮሚሽን
Ethiopian Cooperative Commission
(ECC)

Luulâ taamah eglaalih xisoh miracsenta ixximak 896/2014 diqsitta

Luulâ taamah eglaali maddur kee ayyuntiinô dadalah kaxxa tuxiqlon. Ni baaxol mango qaynatih caddole luulâ taamah eglaali xissimteh geytiman. Barriiy magaalal sigoh yan marih maddur arqo boola le. Luula taamah eglaali ayyunti taqbitte aqilsee waytuh lon tuxiq kaxxam kinnuk luula taama wagittaamal ekistenshin ayfaafayay taceeh, taysaqarrimeeh federal kee rakaakay doolatitte soolisseh tan xagoora gablusaanam faxximteemih taagah.

Away tanim kee fooca fan xissimta luulâ taamah eglaalih qaynootaa kee xissô caddooda, tû bici cubbusso, kabxâ taamah ekraaroo kee edde xin madqa wagsiisak qaduuk yayballonuh kee taamal asisoonuh, luulâ taamah eglaali inki qaynatih xisot hayisak, maysaqarraa kee abni siirat fidisak qasrisaanam faxximteemih taagah, adoytit kee tagdube gaboobi taaxaguh kee taamâ miracsenta takkuh, toonnaah adoytit,maysaqarraa kee abni siirat fidisak qasrisaanam faxximteemih taagah, adoytit kee tagdube gaboobi taaxaguh kee taamâ miracsenta takkuh, toonnaah adoytit, miraacisa xagor kee taameynit abinaa kee qaaqa yaysiiseenim faxximteemih taagah.

Luulâ taamah eglaalik kappital elle ukman innaa kee maali raceynaanih doorit kee tirfi elle keefaanaah, mago elle xiinisan makko, tangalem kee baxsimtam elle abta inna, wonnaah taddigillem elle taddigille innaa kee sissin garitteh abnisso fidsaanam faxximteemih taagah

የኅብረት ሥራ ማህበራት አደረጃጀት መመሪያ ቁጥር 896/2014 ዓ.ም

የኅብረት ሥራ ማህበራት ለኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ እድገት የማይተካ ሚና ይጫወታሉ:: በአገራችን በርካታ የተለያዩ ዓይነትና ደረጃ የኅብረት ሥራ ማህበራት ተደራጅተው ይገኛሉ:: በገጠርም ሆነ በከተማ የሚኖረው ሕዝብ ያለው ኢኮኖሚ አቅም አነስተኛ ነው::

የኅብረት ሥራ ማህበራት የህብረተሰቡን ችግር በማቃለል የሚጫወቱት ሚና ከፍተኛ በመሆኑ ኅብረት ሥራን በተመለከተ የኤክስቴንሽን አገልግሎት የሚሰጥና የሚመዘግብ በፌዴራልና በክልል መንግስታት የተቋቋሙትን አካላት ማጠናከር በማስፈለጉ::

አሁን ያሉትንም ሆነ ወደፊት የሚደራጁ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶችና የአደረጃጀት ደረጃዎች፣ ስለ አዋጭነት ጥናት፣ ስለ ንግድ ሥራ ዕቅድ እና ስለ መተዳደሪያ ደንብ በግልፅ ለማሳየትና ወደ ተግበር ለመተርጎም እንዲያስችል፣ የኅብረት ሥራ ማህበራት ወጥ የሆነ አደረጃጀት፣ የምዝገባ እና የአሰራር ስርዓት በመዘርጋት ማዘመን በማስፈለጉ፣ አባላት እና አስፈፃሚ አካላት እንዲወቁትና የሥራ መመሪያ ሆኖ እንዲያገለግል በማድረግ ስለ አባላት፣ አመራር አካላት፣ የቅጥር ሰራተኞች ተግባርና ሃላፊነትን ማሻሻል በማስፈለጉ::

በኅብረት ሥራ ማህበራት ስለ የካፒታል አመሰራረትና አማራጭ ፋይናንስ ምንጮች እና ስለትርፍ ክፍፍል እና የብድር አስተዳደር፣ ስለሚዋሃዱበት፣ ስለሚከፈሉበትና ስለሚፈርሱበት እና ስለ ልዩ መብቶች አሰራር መዘርጋት በማስፈለጉ፣

Qafar Ag/Ra/Do Qafar Afaay Qaadaa Kee Adaadi Xusaagih Fanteena
Afar National Regional State History Language Culture & Research Center

Luula taamah eglaalik adoytiitik,wagiitah yan doodat dagar,lofti leelak arqo ginak sittaakee sittah geeri luula taamah eglaalilluk qado abina fidsaanam faxximteemih taagah.

"Etyopiyak luulâ taamak koomishin luulâ taamah kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 76(3) kaah yeceen reedak ugutak ta miracsenta bicisneh neyyeeqe."

Enek heele exxa

Amolladi

1) **Ux ammunta**

Ta miracsenta:- luula taamah eglaalih xisoh miracsenta ixximak 896/2014

2) **Maqnooni**

Ahaak gubal geytima qangoorut fannem

1 Kukti ixximak 985/2009 tan maqna ta maasayyal takkeway abinal assah

2 Kukta:- iyyaanam luulâ taamah eglak kukti ixximak 985/2009 iyyaanama

3 Tawwa itta nagaynan caabi" iyyaanam luulâ taamah adoytit yamaatuwa osoduk hinnay biyaakak cattiimonuh, aben kasaarah gide yakke nagaynan caabih culmah melleb(arabon) mekelsiisak, tamaatu wayta kasaarak edde cattiiman abina.

4 Ilsiiso:- iyyaanam luulâ taamah eglah madma arac xagtuh muxxo le macal abte adoytiitih, miroctih kee taameyniitih, taamah lon fayxi keenik dadaltuh, moral keenik ginoonuh maaluh, duyyeh, mamaxxaga acayuk hinnay gaddi gacsah yaceen uguugus abto kinnuk taameyni geysiiseh yan fuli xaluh luula taamah eglah madmaa kee ekraarok ugutak yaceen maalu hinnay duyyeh meklan hinnay yaceen rankô fayya inkih edde tan.

የኅብረት ሥራ ማህበራት ከአባላት፣ አግባብ ያለው ባለስልጣን ጋር፣ ከባለድርሻ አካላት፣ ከአቅም ገንቢዎች፣ እርስ በርሳቸው ከሌሎች ኅብረት ሥራ ማህበራት ጋር ስለሚኖራቸው የግንኙነት አግባብ ግልፅ አሰራር መዘርጋት በማስፈለጉ፣

"የኢትዮጵያ ኅብረት ሥራ ኮሚሽን በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 76(3) በተሰጠው ስልጣን መሠረትበኅብረት ሥራ ማህበራት ስለ የካፒታል አመሰራረትና አማራጭ ፋይናንስ ምንጮች እና ስለትርፍ ክፍፍል እና የብድር አስተዳደር፣ ስለሚዋሃዱበት፣ ስለሚከፈሉበትና ስለሚፈርሱበት እና ስለ ልዩ መብቶች አሰራር መዘርጋት በማስፈለጉ፣

ይህን መመሪያ አውጥቷል::

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

1. አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ "የኅብረት ሥራ ማህበራት የአደረጃጀት መመሪያ ቁጥር 896 / 2014" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል::"

2. ትርጓሜዎች

የቃሉ አገባብ የተለየ ትርጉም የሚያሰጠዉ ካልሆ በስተቀር በዚህ አንቀጽ ውስጥ:

1) በአዋጅ ቁጥር 985/2009 ትርጓሜዎች በዚህ አንቀጽ ላይም ተፈጻሚ ይሆናሉ::

2) አዋጅ:- ማለት የኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 ነው::

3) አነስተኛ የመድን ዋስትና:- ማለት የኅብረት ስራ ማህበራት አባላት ሊያጋጥማቸው ከሚችል ሲጋት ወይም ጉዳት ለኪሳራው ተመጣጣኝ የሆነ የመድን መግቢያ ዋጋ (አረቦን) በማስከፈል ከሚያጋጥም ኪሳራ ለመከላከል ወይም ለመታደግ የሚያስችል አሰራር ነው ::

4) ማበረታቻ :- ማለት ለኅብረት ሥራ ማህበሩ ዓላማ ስኬትማነት የላቀ አስተዋፅኦ ለአበረከቱ አባላት፣ አመራር አካላትና ቅጥር ሰራተኞች የስራ ተነሳሽነታቸውን ለማሳደግ እና ሞራላቸውን ለመገንባት በገንዘብ ወይም በአይነት ወይም እውቅና በመስጠት ወይም በምስጋና የሚሰጥ የማነቃቂያ አይነት ሆኖ የቅጥር ሠራተኛው ላስገኘው ተጨማሪ ውጤት የኅብረት ስራ ማህበሩን ዓላማና ዕቅድ መሠረት አድርጎ የሚሰጥ የገንዘብ ወይም ዓይነት ክፍያ ወይም የሚሰጥ የደረጃ እድገት ያጠቃልላል::

5 Luula taamah eglaalik qadaagâ fantaaxawa:- iyyaanam luulâ taamah eglaali adoytit luk murti hinnay ayfaafay hinnay murtii kee ayfaafay xayyoosul elle yangoorowen. Tonnaah adoytit murti hinnay ayfaafay xaamita marah (xoqoysimah) ayfaf edde yaceen qadaaga siirat kinni waqdi maali qadaaga edde tan.

5) የኅብረት ሥራ ማህበራት የግብይት ትስስር:- ማለት ኅብረት ሥራ ማህበራት ከአባላት ጋር በምርት ወይም በአገልግሎት ወይም በምርት እና በአገልግሎት አቅርቦት የሚገናኙበት እንዲሁም የአባላትን ምርት ወይም አገልግሎት ለሸማቹ ወይም ለተገልጋዩ አገልግሎት የሚሸጡበት የግብይት ሥርዓት ሲሆን የፋይናንስ ግብይቱንም ይጨምራል::

6 Maali qadaagah fantaaxawa:- iyyaanam maali dagna tabbixek hinnay taamâ bagul oobise ween daffeysen maali yenek hinnay adoytiitik magô fayxi kiboonuh maali luulâ taamah eglaali mago taceem dudda bankittek, tawwa itta qedadoo kee abud makaadooda, liz maalu makaado, wohul xissimte luula taamah eglaali, faynansi luulah taamah eglaali akke sinnim edde anuk sittalluk xoqoysi elle geysissa gurral, sariimaane le gurral aban maali qadaagah fantaaxawa.

6) የፋይናንስ ግብይት ትስስር:- ማለት የገንዘብ እጥረት ሲያጋጥም ወይም ስራ ላይ ያልዋለ ተቀማጭ ገንዘብ ሲኖር ወይም የአባላትን የብድር ፍላጎት ለማሟላት እንዲቻልየፋይናንስ ኅብረት ሥራ ማህበራት የማበደር ፍላጎትና አቅም ካላቸው ባንኮች፣ የአነስተኛ ብድርና ቁጠባ ተቋማት፣ የሊዝ ፋይናንስ ተቋማት፣ ከመሰል የፋይናንስ ኅብረት ሥራ ማህበራት፣ የፋይናንስ ኅብረት ሥራ ማህበራት ካልሆኑ እና ከሌሎች አቅም ገንቢ ተቋማት ጋር የጋራ ጥቅም በሚያስገኝ መልኩ ውጤታማና ዘላቂነት ባለው ሁኔታ የሚደረግ የፋይናንስ ግብይት ትስስር ነው::

7 Tawwa itta nagaynan caabih awlaytiino:- iyyaanam caabit cultam faxxa eglaalih adoytit ambalaalak ugutak nagaynan (inshuransi) culmah melleb(arbon) hiriggi heeh ambalaalal warsen qawwalayla gufta waqdi caabi cule adoyti yekeesen maalu mekeluh dirki edde cula awlaytiini ambalaala.

7) የአነስተኛ መድን ዋስትና ውክልና:- ማለት ዋስትና መግባት ከሚፈልጉ የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባላት በውሉ መሰረት የመድን መግቢያ ዋጋ (አርቦን) ተቀብሎ በውሉ ላይ የተመለከተው አደጋ በደረሰ ጊዜ ዋስትና ለገባው አባል የተወሰነውን ገንዘብ ለመክፈል ግዴታ የሚገባበት የውክልና ውል ነው::

8 Luulâ taamah eglaalih matteebanni qaklisah maro:- iyyaanam luulâ taamah egla caddol xissiimak abaanah yanin madmaa kee abtoh bagul matteebanni qaklih ayfaf tacee mihrat leelaa kee meqem abitto leelâ maro.

8) "የኅብረት ሥራ ማህበራት የቴክኒክ አማካሪ ኮሚቴ:- ማለት በኅብረት ሥራ ማህበር ደረጃ ተመስርቶ በሚያከናውኑት ዓላማ እና ተግባር ላይ የቴክኒክ ምክር አገልግሎት የሚሰጥ የባለሙያዎች እና የበጎ ፍቃደኞች ኮሚቴ ነው::

Qafar Ag/Ra/Do Qafar Afaay Qaadaa Kee Adaa... Kusaagih Fantet...
Afar National Regional State Afar Language Culture ... History Research Center

9 Maytanih ikoyta:- iyyaanam xer udduruh yabbixsime xoqoysi leeh, nunti amo melleb akak luulâ taamah egla targiqeeh inki liggidak biso meqe manoh sugtu xiqta ikoytay, ayfaf acayuk geytimta, caxa duyyeeya kee iko celtam inkih addat le, cisab maysarraaqal loowot tanim inkih edde tan.

10 Fokkaaqot yan cisab maysaqarra:- iyyaanam cisab fokkaaqa mari eglâ maaluu kee iko inkih kobxisak qado lakqoh korisak kobxisaanam kee tewqe meklaali elle yagduben banki cisaaba iyyaanama.

11. Luulâ taamah eglah angaliyya:- iyyaanam ikoyta liinul, xiinisso, taama dariifa migaaqal abinal inki madqal tamixxige numiino luk sugte namma hinnay wohuk biso takke luulâ taamah eglaali maqar le taamah egla xisoonuh kee faxxiime sinni qalalaa kee anaakar raaqisoonuh (soolisoonuh) inkittu akkuk taamitoonuh aban eglah angaliyya.

12 Luulâ taamah eglaalih baxsimiyya:- iyyaanam ikoyta liinol xiinisiyyal, taama dariifal migaaqal, abtol inki madqâ dagarah sugte egla, nammayah hinnay wohuk biso takke sitta celta hinnay baxaabaxsal eglaalih qaynootah kurruumak adoytit fayxii kee xoqoysim diggoysoonuh kee kulli ikke gufoonuh taamitaanama.

9) ቋሚ ንብረት፡- ማለት የረዥም ጊዜ የሚጨበጥ ጠቀሜታ ያለው የተናጥል ዋጋው በኅብረት ሥራ ማህበሩ የሚወሰን ሆኖ ከአንድ ዓመት በላይ ጠቃሚ ህይወት የሚኖረውና አገልግሎት በመስጠት ላይ የሚገኝ እንደ ተክል፣ እቃዎች እና ንብረት ያለውን የሚያጠቃልል ሲሆን በሒሳብ መዝገብ ላይ ተመዝግቦ ያለ ንብረትን የሚያካቴት ነው፡፡

10) በመጣራት ላይ ያለ ሂሳብ፡- ማለት የሂሳብ አጣሪዎች የኅብረት ሥራ ማህበሩን ሀብትና ንብረት በማሰባሰብ ወደ ጥሬ ገንዘብ በመለወጥ የሚያጠራቅሙበት እና ወጪ ያደረጉ ክፍያዎችን የሚፈፅሙበት የባንክ ሂሳብ ማለት ነው፡፡

11) ኅብረት ሥራ ማኅበራት ማዋሀድ፡- ማለት በንብረት ባለቤትነት፣ በአስተዳደር፣ በሥራ አካባቢ፣ በስያሜ፣ በተግባር ከአንድ በላይ የህጋዊ ሰውነት የነበራቸው ሁለት ወይም ከዚያ በላይ የሆኑ ኅብረት ሥራ ማህበራንብረት ሥራ ማኅበራት ት ጠንካራ ኅብረት ሥራ ማህበር ለመፍጠር እና አላስፈላጊ እርስ በእርስ ውድድርን ለማስቀረት ሲሉ አንድ ሆነው ለመስራት የሚያደርጉት መቀላቀል ነው፡፡

12) የኅብረት ሥራ ማህበራት መከፈል፡- ማለት በንብረት ባለቤትነት፣ በአስተዳደር፣ በሥራ አካባቢ፣ በስያሜ፣ በተግባር አንድ የህጋዊ ሰውነት የነበረውን ሁለት ወይም ከዚያ በላይ ወደ ሆኑ ወደ ተመሳሳይ ወይም ወደ ተለያዩ ዓይነት ኅብረት ሥራ ማህበራት በመከፈል የአባላትን ፍላጎት እና ተጠቃሚነት ለማረጋገጥ እና ተደራሽ ለማድረግ የሚሰራ ነው፡፡

13. Cisab ayxaxxaare:- iyyaanam diglo hinnay angaliyyi edde cabo elle taturte luulâ taamah eglah ikoyta kobxisaanaah, iko maaluh korsaanaah, eglal yan abud baxsaanaah mekelak egla inkih yan angoyya alfaanama kee cisab esseedo akak yaysixxigen iyyaanama.

14. Cisab fokkaaqa:- iyyaanam wagiita reedalih katuuk luula taamah eglah cisab fokkaaqa iyyeenih rankisan mihrat leela iyyaanama

15. Luulâ taamah ekistenshin ayfaafaya:- iyyaanam luulâ taamah eglaalih adoytit yayyaaqen murtii kee ayfaafay qadaagaa elle faxxa mangaa kee gurral faxximta caddo taalluh mihrat qakali yaceeh, luulâ taamah eglak cawô takkus maca kinnim yaxmiqoonuh baritto, alhum yaceenimi.

16. Ukummo maro:- iyyaanam xissiimoonuh niya le maritte baxisak dariifal yan gadda baxisak, yayyaaqiini cubbusso abak, kabxah ekraaro bicisak kee edde xin madqa bicisak luulâ taamah eglak xisô taama abta, xissiimuh niya le maray, wagiita reedalii kee wagitta lofti leelak tewqe maritte edde tan kobotto.

17. Mangaafa luulâ taamah egla:- iyyaanam adoytit fayxiik, madmal xissiima adoytiitih faxximmi ittam yamruteeh, ayfaf yacee, wohul xissimte, axcih abud ayfaafaya, yiysiisen cawad xayyoosu, buqre silooca burtâ sasnisa kee summitte dariifâ saytunaana, qaafiyat ayfaafay kee wonna celta madmoomi yagdaboonuh xissimta mangaafa madma le luulâ taamah egla iyyaanama.

13) ሂሳብ ማጣራት:- ማለት የመፍረስ ወይም የማዋሃድ ውሳኔ የተሰጠበትን የኅብረት ሥራ ማህበር ንብረት ማሰባሰብ፣ ንብረት ወደ ጥሬ ገንዘብ መቀየር፣ ያለበትን ዕዳ የመለየትና መክፈል፣ የማህበሩን ጠቅላላ እንቅስቃሴ መዝጋት እና የሂሳብ አቋም ማሳወቅ ማለት ነው::

14) የሂሳብ አጣሪዎች :- ማለት አግባብ ባለው ባለስልጣን የኅብረት ሥራ ማህበራትን ሂሳብ የማጣራት ሥራ እንዲያከናውኑ የሚመደቡ ባለሙያዎች ማለት ነው::

15) የኅብረት ሥራ ኤክስቴንሽን አገልግሎት:- ማለት የኅብረት ሥራ ማህበራት አባላት የሚያመርቱት ምርት ወይም አገልግሎት ገበያው የሚፈልገውን መጠንና የጥራት ደረጃ ያሟላ እንዲሆን ሙያዊ ምክር መስጠት እና ስለ ኅብረት ሥራ ጽንሰ ሐሳብ እና ፍልስፍና ግንዛቤ፣ ትምህርት እና መረጃ መስጠት ነው::

16) የመስራች ኮሚቴ:- ማለት ለመደራጀት ፍላጎት ያላቸውን ሰዎች በመለየት፣ ያለውን የአከባቢውን ሀብት በመለየት፣ የአዋጭነት ጥናት በማጥናት፣ የንግድ ሥራ እቅድ በማዘጋጀት እና የመተዳደሪያ ደንብ በማዘጋጀት የኅብረት ሥራ ማህበሩን የመመስረት ስራ የሚሰሩ ለመደራጀት ፍላጎት ካላቸው አካለት፣ ከአግባብ ያለው ባለስልጣን እና ከሚመለከታቸው ባለድርሻ አካለት የተውጣጡ የሰዎች ስብስብ ነው::

17) ሁለገብ የኅብረት ሥራ ማህበር:- ማለት በአባላት ፍላጎት እና ዓላማ ላይ የተመሰረተ ለአባለት አስፈላጊ የሆኑ በማምረትና አገልግሎት መስጠት ተግባር ላይ የሚደራጁ ማለትም የብድር አቅርቦት፣ የተሻሻሉ ምርጥ ዘር አቅርቦት፣ የግብርና መሣሪያዎችን፣ የአፈር ማዳበሪያዎች እና ኬምካሎች፣ የአካባቢ ጽዳትና ንፅህና፣ ጤናን አገልግሎት እና የመሳሰሉትን የተለያዩ ግቦችን ለማሳካት የተቋቋመ ሁለገብ ዓላማ ያለው የኅብረት ሥራ ማህበር ይባላል::

18. Awlaytu:- iyyaanam kaa elle awlisan inni rakiibo luulah taamah eglah edde xintal akak yaniiy, rakiibo luulâ taamah eglah adoytit awlisak amolladi mododul anay yacee, hinnay luulâ taamah eglaalih yuniyonul hinnay luulâ taamah eglaalih federeshinil amolladi mododul doorimak eglaali awlisak ummaan luula taamah eglak amolladi mododul geytimak anay yace numu.

19. Luulâ taamah eglak taama dariifa:- iyyaanam ummaan luulâ taamah eglah edde xintal madqen wagiita reeda le yayseqerre taamah araca.

20. Arqô xison xagoora:- iyyaanam luulâ taamah dadalaay maysaasaa kee qasriinoh cato takke, ixxiga, maalu, matteebannuu kee abinat raqta faxooxa edde kibbimta arqo ginoh qokol tacee, xissa doolat takku doolat akke sinni xagoora hinnay massoynaani iyyaanama

21. Ta madqah addal lab nadol seecimtem say nadoh edde takke.

3) Angaddaabi maadu

Ta miracsenta inkih tan baaxo caddol luulâ taamah kuktak 985/2009 ugutak sissin qaynat kee caddibnal xissimmi itteeh, xissimtu wayta luulâ taamah eglaalih amol inkih tanguddubeh(taamittah)

18) ተወካይ:- ማለት አወካከሉ በኅብረት ሥራ ማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ በሚወሰነው መሠረት ሆኖ በመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር በግለሰብ አባላት ተወክሎ በጠቅላላ ጉባኤ ድምጽ የሚሰጥ ወይም በኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬን ወይም በኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን በጠቅላላ ጉባኤ ተመርጦ ኅብረት ሥራ ማህበራትን ተከቶ በማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ጠቅላላ ጉባኤ ስብሰባ ላይ በመገኘት ድምፅ የሚሰጥ ግለሰብ ነው፤

19) ኅብረት ሥራ ማህበር የስራ ክልል:- ማለት በማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር መተዳደርያ ደንብ የተወሰነና አግባብ ባለው ባለስልጣን የተመዘገበ የስራ ክልል ነው::

20) አቅም ገንቢ አካላት :- ማለት ለኅብረት ሥራ ማህበራት እድገትና መሻሻልና መዘመን የሚያግዙ የእውቀት፣ የፋይናንስ፣ የቴክኖሎጂ እና የአሰራር ክፍተቶችን በመሙላት የአቅም ግንባታ ድጋፍ የሚደርጉትን የሚገነቡ መንግስታዊ ወይም መንግስታዊ ያልሆኑ አካላትን ወይም ድርጅቶችን ማለት ነው::

21) በዚህ ደንብ ውስጥ ማንኛውም በወንድ ጾታ የተገለጸው ሴትንም ያካትታል::

3.) የተፈፃሚነት ወሰን

ይህ መመሪያ በመላው ሀገሪቱ በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 መሰረት በተለያዩ ዓይነት እና ደረጃ በተደራጁ እና በሚደራጁ ኅብረት ሥራ ማህበራት ላይ ሁሉ ተፈፃሚ ይሆናል::

Qafar Ag/Ra/Do Qafar Afaay Qaadaa Kee Adaa Kusaagih Fantee
Afar National Regional State Afar Language Culture History Research Center

4) Luulâ taamah eglaalih radmooma

Ta miracsentak ugutak xissimta ummaan luulâ taamah egla tahak gubal roorisen luulâ taamah eglaalih radmoomik ugutak xissiimaanan kee taama miraacisaanam faxximta.

1 Adoytiini kulli marah fakimit yaniih, labbatiinol:- luulâ taamah eglaalih adoytiini eglaali taceeh tan ayfaafayat xoqoysimam faxaah adoytiini dirkiika yakkaquh labbat leh yan marah inkih sayih labih axce kal, erkenna le axce kal diini baxsa aalle kal kulli marah fakimut yan.

2 Adoytit lowsis edde abta dimokrasi makaado:- luulâ taamah eglaalih poolisi ayyaaquk, edde cabooba tatrusak, niqin gabat agle leh tan adoytit miraacissa dimokraasi massoynaani, kulli adoyti missah tan xongolo luk inki adoyti inki xongolo aallele.

3. Adoytiitik maddur gabat aglee kee xoqoysim:- geytime tirfik, qikkiboo kee geeri ayfaafayitteh irgiqqi heenih daffeyseeniik geera, adoytit luulâ taamah eglah xaamte saamih ixxul kee abeh yan gabat agleh cisbatal raaqe tirfi

4. የኅብረት ሥራ ማህበራት መርሆዎች

በዚህ የአደረጃጀት መመሪያ መሰረት የሚደራጅ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ከዚህ በታች በተዘረዘሩት የኅብረት ሥራ ማህበራት መርሆዎች መሰረት መደራጀት እና ሥራውን መምራት ይኖርበታል፡፡

1) አባልነት ለሁሉም ክፍት እና በፈቃደኝነት፡- የኅብረት ሥራ ማኅበራት አባልነት በማኅበራቱ አገልግሎት ለመጠቀም ለሚፈልጉና የአባልነት ግዴታዎችን ለመቀበል ፈቃደኛ ለሆኑ ሰዎች ሁሉ በጾታ፣ በማኅበራዊ አቋም፣ በዘር፣ በፖለቲካ አመለካከት፣ በአካል ጉዳተኝነት ወይም በሃይማኖት ልዩነት ሳይደረግ ለሁሉም ክፍት ይሆናል፡፡

2) በአባላት ቁጥጥር የሚደረግባቸው ዲሞክራሲ ተቋም፡- የኅብረት ሥራ ማኅበራት ፖሊሲ በማውጣትና ውሳኔዎችን በማስተላለፍ የነቃ ተሳትፎ በሚያደርጉ አባላት የሚመሩ ዲሞክራሲያዊ ድርጅቶች፣ እያንዳንዱ አባል እኩል ድምጽ ያለው እንዲሁም አንድ አባል አንድ ድምጽ ብቻ ያለው ይሆናል፡፡

3) የአባላት ኢኮኖሚያዊ ተሳትፎና ተጠቃሚነት፡- ከትርፍ ላይ ለመጠባበቂያ እና ለሌሎች አገልግሎቶች ተቀንሶ ከተቀመጠ በኋላ አባላት ከኅብረት ሥራ ማህበሩ በገዙት ዕጣ መጠን እና ባደረጉት ተሳትፎ መሠረት ቀሪው ትርፍ ይከፋፈላል፡፡

Qafar Ag/Ra/Do Qafar Afaay Qaadaa Kee Adaaci Kusaagih Fanteenal
Afar National Regional State Afar Language Culture History Research Center

4. Currik yan isih is xiinisiyya:- luulâ taamah eglaali geeri marittelih doolat edde anuk sittin gey abta waqdi, hinnay sinni eglak iroh yan maali raceynak mago akkaquk sinni kappital dadlisaanam xiqam, adoytit dimokrasi gital lowsis abtam diggoysa gital, takkeemi, ken eglah gar dacrisak kee isi amoh xin caalat elle xagewaa gurral takkem faxximta.
5. Aggiriqqe sinni baritto, aydakaakan kee oyti acwa:- luulâ taamah eglah adoytit saqolti, taama gexsee kee taameynit sinni luulâ taamah eglah dadlah celta cali aboonuh baritto kee aydakaakan akah geyan innah aban. Luulâ taamah eglaalih tuxiq kee maca kinnoonum ummattah barsan. Baxsa luk qunxaaneyta barsan.
6. Geeri foodi luulâ taamah eglaalilluk inkiino ginaanama:- Dariifal, baaxo caddol qarangubâ caddol, baad caddol geytimta luulah eglah xisoosat angaaraw abak luulâ taamah angagoyya maqarroysak sinni adoytit nagay yayfoofen.
7. Dariifal sarrimaanê dadalah macal abaanama:- luula taamah eglah adoytit faaticisseh tan radmoomah gitaak ken dariifal geytima ayyuntah sarriimaane le daddos baahu xiqa abtoota aban.

4) ነፃና የራስ በራስ አስተዳደር፡- ኅብረት ሥራ ማኅበራት ከሌሎች አካላት ጋር መንግሥትንም ጨምሮ ስምምነት የሚያደርጉት ወይም ከኅብረት ሥራ ማኅበራቸው ውጭ ከሚገኝ ምንጭ ገንዘብ በመበደር ካፒታላቸውን ማሳደግ የሚችሉት የአባላት ዲሞክራሲያዊ ቁጥጥርን በሚያረጋግጥ፣ የኅብረት ሥራ ማኅበራቸውን የራስ በራስ ማስተዳዳር መብት በሚጠብቅ እንዲሁም የራስ አገዝ ባህሪውን በማይነካ ሁኔታ መሆን ይኖርበታል።

5) ተከታታይ ትምህርት፣ ስልጠናና መረጃ መስጠት፡- የኅብረት ሥራ ማኅበራት አባላት፣ ተመራጮች፣ ሥራ አስኪያጅ እና ሠራተኞች ለኅብረት ሥራ ማኅበራቸው ዕድገት ተገቢውን አስተዋጽኦ እንዲያበረክቱ ትምህርትና ሥልጠና እንዲያገኙ ያደርጋሉ፤ ስለ ኅብረት ሥራ ማኅበራት ምንነትና ጥቅም ለሕዝቡ በተለይም ለወጣቱ ያስተዋውቃሉ።

6) ከሌሎች አቻ ኅብረት ሥራ ማኅበራት ጋር ኅብረት መፍጠር፡- በአካባቢ፣ በሀገር አቀፍ፣ በአህጉር አቀፍ እና በዓለም አቀፍ ደረጃ ከሚገኙ የኅብረት ሥራ ማህበራት መዋቅሮች ጋር በመተባበር የኅብረት ሥራ ማህበራት እንቅስቃሴን በማጠናከር አባሎቻቸውን በሚገባ ያገለግላሉ።

7) ለአካባቢ ዘላቂ ልማት ጥረት ማድረግ፡- የኅብረት ሥራ ማኅበር አባሎቻቸው ባፀደቋቸው ፖሊሲዎች አማካኝነት በአካባቢያቸው ላለው ኅብረተሰብ ዘላቂ ልማት ለማምጣት የሚያስችል ተግባር ያከናውናሉ።

5) Luulâ taamah eglaalih nihir kee adoyti meqem kabana

1 Ta xintô miracsental xissimta ummaan luulâ taamah egla ciggilta nihirwa aallele

a) Isih is catiyya
b) Cankâ qaaqak yawqeenimi
c) Dimokraasi baarisaanama
d) Inki gid akkiyya
e) Qadliino
f) Toobokinnu

2 Ta maasayyak ugutak xissimte ummaan luulâ taamah eglat adoytit tekke maritte ciggilta meqe kaban nihirwa aallelon.

a) Aamanti
b) Qidiino
c) Esserimiyya
d) Gabat agle
e) Ayyuntiino qaaqa
f) Geeri marah acsubiyya

6) Luulâ taamah eglah madmoomi

1. Luulâ taamah kukta, madqaa kee miracsentak ugutak xissimta luulâ taamah eglaali akah xissiimen madmaa kee caalatak ugutak ciggilta madmoomi aallelon.

a. Adoytit nuntin amol taamitak akak awqe wayta maddur kee ayyuntiinoh ugxeexa yengele mogoyut kalaanaah yafdigen

5 . የኅብረት ሥራ ማህበራት እሴቶች እና የአባላት የሥነ ምግባር እሴቶች

1) በዚህ የአደረጃጀት መመሪያ መሠረት የሚደራጅ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር የሚከተሉትን እሴቶች ይኖሯቸዋል፡፡

ሀ) ራስን በራስ መርዳት፣
ለ) የግል ሃላፊነትን መወጣት፣
ሐ) ዴሞክራሲን ማስፋፋት፣
መ) እኩልነት፣
ሠ) ፍትሃዊነት፣
ረ) ወንድማማችነት፣

2) በዚህ አንቀጽመሠረት በተደረጃ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ውስጥ አባል የሚሆኑ ግለሰቦች የሚከተሉትን የአባላት የሥነ-ምግባር እሴቶች ይኖሯቸዋል፣

ሀ) ታማኝነት፣
ለ) ግልፅኝነት፣
ሐ)ተጠያቂነት፣
መ)አሳታፊነት፣
ሠ) ማህበራዊ ኃላፊነት፣
ረ) ለሌሎች ማሰብ፣

6. የኅብረት ሥራ ማህበር ዓላማዎች

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ፣ ደንብና መመሪያ መሠረት የሚቋቋሙ የኅብረት ሥራ ማህበራት እንደተቋቋሙለት ዓላማ እና ባህሪ የሚከተሉት ዓላማዎች ይኖራቸዋል፤

ሀ) አባላት በተናጠል በመሥራት ሊወጧቸው የማይችሏቸውን የኢኮኖሚ እና ማህበራዊ ችግሮችን በተባበረ ጥረት መወጣት፣ መቋቋም እና መፍታት፤

b) Adoytit leh tan ixxiga, gaddaa kee arqo assagalluk qalala mara yakkoonu, qasriinoo kee xalot baahan.

c) Adoytit xaquk cankal kibal yaalleenim dadlisan

d) Murtissoh faxxiima awqenta daggoysak ayfaf melleb kaadu daggoysak adoytit faxah yan satqooqaa kee ayfaafeyitte dago mellebih akah geyta innah abaanam kee adoytit leh tan murti hinnay ayfaafay meqe limo akah geya innah qadaaga geysiisaanama

e) Matteebanni ixxigaa kee taama gino taamal asisak, faxximtam baarisaanama.

f) Adoytit fanal qedaadissô qaada akah dadalta innah, akah baarimta innah aban.

g) Adoytiitih abud ayfaf acayuk investiment akah baarimta innah aban.

h) Adoytiitih abud coori wadih caabi yaceen.

i) Adoytit cankah taamittinnay keenit booda taqabii kee ken geytu wayta kasaara kurrasitak biyak kee kasaara daggoysaanama.

j) Adoytit barisak aydakaakanuk maddur kee ayyuntiinô qaawe keenik dadlisaanama.

ለ) አባላት ያላቸውን ዕውቀት፣ ሀብትና ጉልበት በማቀናጀት፣ ተወዳዳሪ፣ ዘመናዊና ውጤታማነትን ማስፈን፤

ሐ) በአባላት ዘንድ በራስ መተማመንን ማጎልበት፤

መ) ለማምረት የሚያስፈልገውን ወጪና የአገልግሎት ዋጋን በመቀነስ አባላት የሚፈልጉትን ግብአት ወይም አገልግሎት በአነስተኛ ዋጋ እንዲያገኙ ማድረግ እና ምርታቸው ወይም አገልግሎታቸው የተሻለ የገበያ ዋጋ እንዲያገኝ ማስቻል፤

ሠ) የቴክኒክ ዕውቀትን እና የሥራ ፈጠራን በሥራ ላይ ለማዋል የሚያስፈልጉ ሁኔታዎች እንዲስፋፉ ማድረግ፤

ረ) በአባላት መካከል የቁጠባ ባህል እንዲዳብር እና እንዲስፋፉ ማድረግ፤

ሰ) ለአባላት የብድር አገልግሎትን በመስጠት ኢንቨስትመንትን ማስፋፋት፤

ሸ) ለአባላት የብድር የሕይወት መድን ዋስትና መስጠት፤

ቀ) አባላቱ በግላቸው ቢሰሩ ኖሮ ሊደርስባቸው የሚችለውን ጉዳትና ኪሣራ በጋራ በማካፈል የእያንዳንዱ ሰው ጉዳትና ኪሣራ መቀነስ፤

በ) አባላትን በማስተማርና በማሰልጠን ኢኮኖሚያዊና ማኅበራዊ አቅማቸውንና ባህላቸውን ማጎልበት::

Qafar Ag/Ra/Do Qafar Afaay Qaadaa Kee Adadi Kusaaqih Panteena
Afar National Regional State Afar Language Culture & History Research Center

Nammay [heele] exxa
Luulâ taamah eglah xisoo kee xissiimiyyi esseroh xayyoosu

7) Luulâ taamah eglaalih xiso wagittaama

Luulâ taamah eglaalih kuktak 985/2009 maasayyak 7, 14 kee 15 mudeenim elle anuk luulâ taamah eglah xissiimonuh yargiqen waqdi wagiitah yan doolat xagarah ciggiila gurral xayyoysan.

1 Sitta celta fayxi le essero sittalluk xayyoysaanam faxximta

2 Xayyoyta esserol, tasaballô migaq, sugmenta, karma, taama, ferma edde tanim faxximta.

3 Essero xayyoysa marah ayyam addat seecak ken fayxi kinnik waytam yasmite

4 Xissiimiyyi fayxi diggoyteek geera ukummo maro xisan.

5 Xissimta ukummo maroh adoytiitih abtoo kee qaaqa keenih warisak axmaq akah geyan innah abaah qaaqa keenil qida.

6 Xissimta ukummo maro faxximmi iyya cubbusso abak, kabxa taamah ekraaro kee edde xin madqa bicissa.

7 Taamah faxximmi itta sanadwaa kee muhritteeta dattoysan, banki sandug fakan.

ክፍል ሁለት
የኅብረት ሥራ ማህበራትን ስለማደራጀት እና የመደራጀት ጥያቄ አቀራረብ

7. የኅብረት ሥራ ማህበራትን ስለማደራጀት

በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 7፣ 14 እና 15 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በኅብረት ሥራ ማህበር ለመደራጀት ሲወሰን አግባብ ላለው ባለስልጣን በሚከተሉት የማደራጀት ቅድመ-ሁኔታዎች ተግባራዊ ያደርጋል፤

1) ተመሳሳይ ፍላጎት ያላቸው ሰዎች የመደራጀት ጥያቄያቸውን ማቅረብ ይኖርበታል።

2) በሚቀርበው የመደራጀት ጥያቄ ላይ የአመልካቾቹ ስም፣ አድራሻ፣ እድሜ፣ ስራ እና ፊርማ አብሮ መቅረብ ይኖርበታል።

3) ጥያቄ አቅራቢዎችን በአንድ ሳምንት ጊዜ ውስጥ በመጥራት በጥያቄያቸው መሰረት በፍላጎታቸው መሆኑን ያረጋግጣል፤

4) የመደራጀት ፍላጎቱን በማረጋገጥ የመስራች ኮሚቴ ያቋቁማሉ፣

5) ለሚቋቋመው የመስራች ኮሚቴ አባላት ተግባርና ኃላፊነት መስጠትና ግንዛቤ እንዲኖራቸው ይደረጋል፤

6) የሚቋቋመው የመስራች ኮሚቴ አስፈላጊ የሆኑ የአዋጭነት ጥናት በማካሄድ፣ የንግድ ሥራ ዕቅድ እና መተዳደሪያ ደንቦችን ያዘጋጃል፣

7) ለሥራው አስፈላጊ የሆኑ ሠነዶችን እና ማህተሞችን ያሳትማል፤ የባንክ ሂሳብ ቁጥር (አካውንት) የመክፈት ተግባራትን ማከናወን አለበት።

Qafar Ag/Ra/Do Qafar Afaay Qaadaa Kee Adaadi Kusaaqih Panteena Afar National Regional State Afar Language Culture & History Research Center

8 Ukummo maro ukummoh faxximta caagiida kibbimtem diggossa waqdi xisok amolladi modod seecak sanadwa faaticisan.

8)የመስራች ኮሚቴው አስፈላጊ የሆኑ ጉዳዮች መሟላታቸውን ሲያረጋግጥ የመስራቾች የምስረታ ጉባኤ በማካሄድ የተዘጋጁ ሠነዶችን ያፀድቃል፡፡

9 Ukkummo mododih ayro doorimta dorsissa maroh gabat, afal elle daffeysen dooroh bicsen magdok ugutak taama miraacissa maro, lowsis maro kee faxximtek geeri nali maroora dorsiisan.

9) በምስረታ ጉባኤው ላይ በእለቱ በሚመረጡት አስመራጭ ኮሚቴዎች አማካኝነት ቀደም ሲል በተዘጋጀው የኮሚቴዎች መስምረጫ መስፈርት ተከትለው የሥራ አመራር፣ የቁጥጥር ኮሚቴ አባላት እና እንደ አስፈላጊነቱ ሌሎች ንዑሳን ኮሚቴ አባላትም እንዲመረጡ ይደረጋል፡፡

10 Ukummo maro edde taamitak sugte sanadwaa kee iko qusubih dooren taama miraacissa marol tabsan. Tabaatabsi siiratal geytimak qokol aba.

10) የመስራች ኮሚቴው ሲሰራባቸው የነበሩትን ማንኛውንም ሠነድና ንብረት አዲስ ለተመረጠው የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላት ያስረክባል፡፡ በረክክቡም ላይ በመገኘት ድጋፍ ያደርጋል፡፡

11 Xissiimuh essero xayyosse maritte keenik qambaalanam kibbi haan waqdi, qusubih xissimte taama miraacissa maroh gabat maysaqarrah esser xayosak xiso taama aba.

11) ለመደራጀት ጥያቄ ያቀረቡ አካላት የሚጠበቅባቸውን አሟልተው ሲገኙ አዲስ በተመረጡት የኅብረት ሥራ ማህበሩ አመራር አካላት አማካኝነት ለምዝገባ አስፈላጊ የሆኑ መስፈርቶችን በማሟላት ለምዝገባ ጥያቄ በማቅረብ የማደራጀት ተግባር የሚከናወን ይሆናል፡፡

12 Ayyunti raymih bagul xissiima mari baaxok raymi daffeynak ugutak xiinissô caydo katayak takkeemih taagah ayyaaqiyyi cubbussoh hangi acayuk aban edde cabok ugutak akkele.

12) በማህበረሰብ ተፋሰስ ላይ የሚደራጁት የመሬት ተፋሰስን መሰረት አድረጎ የአስተዳር ወሰን ተከትለው በመሆኑ የሚጠናው አዋጭነት ጥናት ትኩረት የሚያደረገው ተፋሰሱን ተከትሎ በሚወሰነው መሰረት ይሆናል፡፡

13 Luulâ taamah egla maysaqarrâ sumaq warkat edde geyte 6 alsih addat raatib taama qimbise weenik luulâ taamah kuktak 985/2009 maasayya 19 nali maasayyak (2) ugutak maaqatta keenil beelon.

13) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የምዝገባ ሠርተፊኬቱን ባገኘ በስድስት ወራት ጊዜ ውስጥ መደበኛ ስራውን መጀመር ይኖርበታል፡፡ ሆኖም ያለምንም አሳማኝ ምክንያት መደበኛ ስራውን ያልጀመረ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በአዋጅ 985/2009 አንቀጽ 19 ንዑስ አንቀጽ 2 መሰረት እርምጃ ይወሰዳል፡፡

8) Luulâ taamah eglah xissimaanamih esseroh xayyuusu

1 Rakiibo luulâ taamah eglah xissiimonuh rike rikeh tan adoytit xayyossa essero ciggilta gurral anele.

a) Sigo dariifal, taamah aracal, sitta celta mihrat xiqto leh tan xiso fayxi le maritte wagiita xagaral amma iyyeenih inkih hinnay awlaytitte ruubak esseraanam duudaanah.

b) Ixxi kak 50 daga yakke inki fayxi leeh inki qaynatih ugxele mari

c) Wagiita doolat xagar bicse cibtal fayxi leelak inkih mamaxxaga foto kopi, migaaqitte rorsah, ferma ken haysissi heeh yabbixem faxximta.

d) Mihratal xissimta rakiibo luulâ taamah eglak kulli adoyti mihrat xiqtok leh yanim wagiita xagarak diggossa alhum xayyoysam faxximta.

e) Ta maasayyak nali maasayyak(1)(d) galab akak xagen mihrat xiqtoh alhumitte elle esseraanam madqal duddi diggos akah faxxiima taamah bagu dubuk.

f) Baxsa le mihrat exxal xissimte luulâ taamah eglaali nihir osisak bicsan murtih hinnay yaceen ayfaafah maxxat diggoosih caagid wagiitah yan luddak sumaq warkat lem faxximta.

8. በኅብረት ሥራ ማህበር የመደራጀት ጥያቄ አቀራረብ

1) በመሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር ለመደራጀት የግለሰብ አባላት የሚያቀርቡት የእንደራጅ ጥያቄ አቀራረብ እንደሚከተለው ይሆናል፡፡

ሀ) በመኖሪያ አካባቢ፣ በስራ ቦታ፣ ተመሳሳይ የሙያ ችሎታ መደራጀት የሚፈልጉ ግለሰቦች በአካባቢያቸው ወደሚገኘው የሚመለከተው አግባብ ያለው ባለስልጣን በመሄድ በአካል ወይም በተወካዮቻቸው አማካኝነት ጥያቄያቸውን ያቀርባሉ፡፡

ለ) ቁጥራቸው ከ50 በላይ የሆኑ ተመሳሳይ ፍላጎት እና የጋራ ችግር ያላቸው ግለሰቦች፣

ሐ) አግባብ ባለው ባለስልጣን በሚያዘጋጀው ቅፅ መሠረት የሁሉንም የሚደራጁ ግለሰቦች መታወቂያ ፎቶ ኮፒ፣ ስም ዝርዝራቸውን እና ፊርማቸውን አስፈርመው መያዝ ይኖርባቸዋል፡፡

መ) በሙያ የሚደራጁ መሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር እያንዳንዱ አባል ስለሙያዊ ብቃቱ ጉዳዩ ከሚመለከተው የሥራ ዘርፍ የብቃት ማረጋገጫ ማስረጃ አያይዞ ማቅረብ አለበት፡፡

ሠ) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ1 (መ) ላይ የተጠቀሰው የሙያ ብቃት የሚቀርብባቸው በህግ የሙያ ብቃት ማረጋገጫ እንዲያወጡ በሚያስገድዱ የስራ መስኮች ብቻ ላይ ይሆናል፡፡

ረ) በልዩ የሙያ መስክ የተደራጁ ኅብረት ሥራ ማህበራት እሴት ጨምረው ለሚያመርቱት ምርት ወይም ለሚሰጡት አገልግሎት የጥራት ማረጋገጫ ጉዳዩ ከሚመለከተው ዘርፍ ምስክር ወረቀት ሊኖራቸው ይገባል፡፡

g) Wagiita doolat xagar nuntin amol xer waktii kee ux waktih maadima keenik elle yaxmiqe walal ken lih abele.

ሰ) አግባብ ያለው ባለስልጣን የግለሰቦችን የአጭርና የረጅም ጊዜ ግብ ለመረዳት የሚያስችል የጋራ ውይይት ያደርጋል፣

h) Xissiimiyyi esserol sitta geyan waqdi ukummo maro xisan

ሸ) በመደራጀት ጥያቄ ላይ የጋራ መግባባት ሲደረስ የመስራች ኮሚቴ ይቋቋማል፡፡

i) Keenil heen dirkik yawqoonuh labbat le maritte wagiita doolat xagar bicsah yan adoytiini assaballatih cibtak ugutak essero akah xayyoysan innah aban.

ቀ) ግዴታቸውን ለመወጣት ፈቃደኛ የሆኑ ግለሰብ ጠያቂዎች አግባብ ያለው ባለስልጣን በሚያዘጋጀው የአባልነት ማመልከቻ ቅፅ መሠረት ጥያቄያቸውን እንዲያቀርቡ ይደረጋል፡፡

2 Nuntin amoh adoytiini esseroh assabaalat cibta ciggilta addatinoona aallele.

2) የግለሰብ የአባልነት መጠየቂያ ማመልከቻ ቅፅ የሚከተሉት ይዘቶች ይኖሩታል፡-

a) Adoytak kibuk yan migaq, nado, karma

ሀ) የአባሉን ሙሉ ስም፣ ፆታ፣ ዕድሜ

b) Barittok gufe caddo

ለ) የትምህርት ደረጃ፣

c) Sugmenta

ሐ) አድራሻ፣

d) Taamâ qaynat

መ) የስራ ዓይነት፣

e) Akah xissiima madma

ሠ) የሚደራጅበት ዓላማ፣

f) Assabalat xayyoowe ayroo kee alsa

ረ) ማመልከቻው የቀረበበት ቀንና ፊርማ፣

Qafar Ag/Ra/Do Qafar Afaay Qaadaa Kee Addaadi Kusaagih Fanteena
Afar National Regional State Afar Language Culture History Research Center

3. Afal xissiimteh sugte rakiibo luulâ taamah egla tekkek woo egla bicsitte adoytiini assaballatih cibtal xayyoselon.
4. Luulâ taamah eglaalih yuniyon tekkek xissimiyyi essero akah xayyoytem hinnay federeshin tekkek, xayyos ciggiila innal akkele.

   a) Amolladi mododul faaticisen baxsa le edde caboh guumay muhrit diggoyseenih korraq(koppi)
   b) Tassubulle luulâ taamah egla elle tiyseqerrime wagiita doolat dagaral xayyoowak saqal hinnay awlayti migaq kee ferma elle tan cibta kiba.
   c) Assabaltalluk xayi waqdih ooxit gabbaaqu, tirfii kee kassarah ascossa luk xayyoowam faxximta.
   d) Xisô fayxih essero gufteh tan wagiita doolat xagar assabalta nagay wagitak faxximta essero kinnim diggoysak xisiyyi gexso qimbisam faxximta.
   e) Wagiita doolat dagar xayyowte assabal kusaaqiseek geera essero amolladi mododul taturte baxsa le edde cabo kinnim diggoysa.
   f) Wagiita dagar a essero akkuqe week 5 ayroh addat esseroh gacsah arrabak warsek, kutbeh rube

3) ቀድሞ በተደራጀ መሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር ውስጥ የአባልነት ጥያቄ የሚቀርብ ከሆነ የመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበሩ ባዘጋጀው የአባልነት ማመልከቻ ቅፅ መሠረት ይሆናል፡፡
4) በኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩን ወይም የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን ለመደራጀት ጥያቄ የሚያቀርቡ የኅብረት ሥራ ማህበራት ጥያቄ አቀራረብ እንደሚከተለው ይሆናል፡፡

   ሀ) በጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ የፀደቀ በማህተም የተረጋገጠ ቃለ-ጉባኤ ኮፒ፣
   ለ) አመልካች ኅብረት ሥራ ማህበራት በተመዘገቡበት አግባብ ያለው ባለስልጣን በመቅረብ የሊቀ-መንበር ወይም የተወካይ ስም እና ፊርማ ያረፈበት የጥያቄ ማቅረቢያ ቅፅ የተሞላ፣
   ሐ) ከማመልከቻው ጋር የዘመኑን የኦዲት ሪፖርት የትርፍና ኪሳራ መግለጫ አያይዘው ማቅረብ ይኖርባቸዋል፡፡
   መ) የመደራጀት ጥያቄ በፅሁፍ እንደደረሰው አግባብ ያለው ባለስልጣን ማመልከቻውን በአግባቡ በማየት ጥያቄው ተገቢነት እንዳለው በማረጋገጥ የምስረታ ሂደቱን መጀመር ይኖርበታል፡፡
   ሠ) አግባብ ያለው ባለስልጣን የቀረበለትን ማማልከቻ ከገመገመ በኃላ ጥያቄው በጠቅላላ የጉበኤው ልዩ ውሳኔ መሰረት ፀድቆ መምጣቱን ያረጋግጣል፣
   ረ) አግባብ ያለው ባለስልጣን የመደራጀት ጥያቄውን የማይቀበል ከሆነ በአምስት ቀናት ውስጥ ምላሹን ጥያቄውን ላቀረበው አካል በቃል ወይም እንደ አስፈላጊነቱ በፅሁፍ መስጠት ይኖርበታል፡፡

g) Xissiimuh essero xayyossa luula taamah egla taabakay 3 karma lem faxximta.

h) Ubukyaak geera sitta celta fayxi leeh edde xinti dirkiika yukkuqeh yagdabuh labbat le rakiiboh hinnay yuniyon eglaali adoytiinuh yakkuqsumeenim xiqqimta.

i) Ta maasayyak 10(1)7madqimtem elle anuk maali qedaddoh abuudih luulah taamah eglaalih yuniyon kee federeshinitte xissiiman waqdi adoytiinin dirkik tawqem dudda geeri rakiiboh eglaali yuniyonwah adoytit yakkoonu xiqan.

ለ) ለመደራጀት ጥያቄ የሚያቀርብ ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ከተመሠረተበት ሦስት ዓመት የሞላው መሆን አለበት፡፡

ሸ) ከምስረታ በኋላ ሌሎች ተመሳሳይ ፍላጎት ያላቸው እና የመተዳደሪያ ደንብ ግዴታዎችን ተቀብለው ለመፈፀም ፈቃደኛ የሆኑ መሰረታዊ ወይም ኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩኖች በአባልነት ሊታቀፉ ይችላሉ፡፡

ቀ) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 10 ንዑስ አንቀጽ ከ1 እስከ 7 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የገንዘብ ቁጠባና ብድር ኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩን እና ፌዴሬሽኖች ሲመሰረት የአባልነት ግዴታቸውን መወጣት የሚችሉ ሌሎች መሰረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራት፣ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒየኖች አባል መሆን ይችላሉ፡፡

9) yyunti raymih daddos rakiiboh le xiso wagittaama

1 Ayyunti raymih xoqoysima luulâ taamah eglah adoyta takkem kukti ixximak 985/2009 addal madqeenim anuk ossotinah ayyunti raymih daddoosih xiinisso kee xoqoysi kuktih ixximak 1223/2012 maasayyak 11 nali maasayyak 1-5 addal daffeytem magdoodik ugutak xissimtaah sumaqta geelon.

9. የማህበረሰብ የተፋሰስ ልማትን መሰረት የደረገ አደረጃጀት

1) የማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች ኅብረት ሥራ ማህበር አባል የሚሆኑት በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 ውስጥ የተደነገገው መስፈርት እንደተጠበቀ ሆኖ በተጨማሪ የማህበረሰብ ተፋሰሶች ልማት አስተዳደር እና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 1223/2012 አንቀጽ 11 ን/አንቀጽ 1-5 ውስጥ የተቀመጡ መስፈርቶችን መሠረት በማድረግ የሚደራጅና ሠርተፊኬት የሚያገኙ ይሆናል፡፡

2 Ayyunti raymih daddoosih xiinissoo kee xoqoysih kuktih ixxima 1223/2012 maasayyak 11 nali maasayyak 5 ugutak faxximta magdo kibtah tan raymi addat geytimta baxsale hangi acwa faxxa ayyunti exxaaxi luulâ taamah eglah adoytit yakkoonu xiqaanah.

3 Ta maasayyak 9 nali maasayyak 2 tanim anuk luulâ taamah eglah radmok raymi addat sigta sayyo, erkenna leela kee idoolah baxsa le hangi acayuk ken qikaanam faxximta.

4 Raymi daddoosih addat sigoh yan saymara erkenna leelaa kee idoolah aban(yaceen) baxsa le hangi geyaanah yanin xoqoysii kee konnabna tonnaah sarimaanih mano keenik taysuh luulâ taamah egla madqak ugutak keenih abelon.

10) Amoyabuli gitaak yakke adoytiinu

1 Ummaan baaxo baxi karmak 18 iro yekkek luulâ taamah kuktak 985/2009 ugutak xissiimam duudah. Takkay ikkalah ayyunti raymih xiinissoo kee xoqoysih kuktih ixxima 1223/2012 maasayyak 11 nali maasayyak 4 ugutak 18 karmak addah yan urri(cata) amoyabule gitaak ayyunti raymih xoqoysimah eglat xissiimaanam duudaanah.

2) በማህበረሰብ ተፋሰሶች ልማት አስተዳደር እና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 1223/2012 አንቀጽ 11 ንዑስ አንቀጽ 5 መሠረት ተገቢውን መስፈርት አሟልተው የተገኙ በተፋሰሱ ውስጥ የሚኖሩ ልዩ ትኩረት የሚያሻቸው የኅብረተሰብ ክፍሎች የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባል ሊሆኑ ይችላሉ።

3) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 9 ንዑስ አንቀጽ 2 የተገለፀው እንደተጠበቀ ሆኖ በከኅብረት ሥራ ማህበሩ መርህና እሴት በመነሳት ተፋሰሱ ውስጥ የሚኖሩ ሴቶች፣ አካል ጉዳተኞች እና አረጋዊን የተለየ ትኩረት በመስጠት ሊደግፋቸው ይችላል።

4) በተፋሰስ ልማቱ ውስጥ ለሚኖሩ ሴቶች፣ አካል ጉዳተኞች እና አረጋዊን ስለሚደረግላቸው ልዩ ትኩረት፣ ስለሚያገኙት ጥቅም እና ክብር እንዲሁም በዘላቂነት ኑሮዋቸው የሚሻሻልበት በተመለከተ በኅብረት ሥራ ማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ ውስጥ በሚወስኑት መሰረት የሚከናወን ይሆናል።

10. በሞግዚት አማካኝነት ሲለሚደረግ አባልነት

1. ማንኛውም ዜጋ እድሜው ከ18 አመት በላይ የሆነ በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ 985/2009 በተደነገገው መሰረት መደራጀት ይችላል። ሆኖም የማህበረሰብ ተፋሰሶች ልማት አስተዳደር እና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 1223/2012 አንቀጽ 11 ን/አንቀጽ 4 መሰረት እድሜቻቸው ከ18 አመት በታች የሆኑት ወጣቶች በሞግዚቶቻቸው አማካኝነት በማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች በኅብረት ሥራ ማህበር መደራጀት ይችላሉ።

2 Karma keenik adoytiinu guftah gide qedado kobxisaanam kee geeri taamoomi amoyabuli gitaak abelon.

3 Amoyabuliinul adoyta akak yakken luulâ taamah eglaalih addal adoytiini baxsa le tuxiq mageysiisa.

4 Luulâ taamah eglah addal migaq akak yayseqerrimem amoyabuli hinnay catayti migaaqa.

5 Adoyti migaaqal takke ambalaalitte takku abtoota elle takkem baaxo caddol amoyabuli xiinisso wagsiisak daffeyte madqooqii kee miracsentittek ugutak akkele.

6 18 karmak addah yan urruy amoyabuli gubaak luulâ taamah eglah adoytah yani, luulâ taamah eglah madqaa kee abnisso elle idnissa gurral kibuk yan adoytiinu amoyabulik hiriggi heeh labbatiinul luulâ taamah eglah adoytiinut gexak raaqam xiqah.

7. Amoyabuli adoytiinih caagid amolladi mododul faaticisen luulâ taamah eglah edde xin madqat culsaanam faxximta.

2. አድሜያቸው ለአባልነት እስኪደርስ ድረስ ማንኛውም ቁጠባ የማሰባሰብም ሆነ ሌሎች ተመሳሳይ ጉዳዮች በሞግዚቶች አማካኝነት የሚከናወን ይሆናል፡፡

3. በሞግዚት አማካኝነት አባል በሚሆንባቸው የኅብረት ሥራ ማህበራት ውስጥ አባልነቱ የተለየ ጥቅም አያስገኝም፡፡

4. በኅብረት ሥራ ማህበሩ ውስጥ በአባልነት የሚመዘገበው የሞግዚቱ ስም ሳይሆን አካለ መጠን ያልደረሰ ወጣት ስም ይሆናል፡፡

5. በአባሉ ስም የሚደረጉት ማናቸውም ውሎችም ሆነ ተግባራት በተመለከተ በአገሪቱ ስለ ሞግዚት አስተዳደር በተቀመጠው ሕግና አሰራር መሰረት የሚፈፀም ይሆናል፡፡

6. አድሜያቸው ከ18 አመት በታች የሆነ እና በሞግዚቱ አማካኝነት የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባል የሆነ ማንኛውም ወጣት የኅብረት ሥራ ማህበሩ ሕግና አሰራር በሚፈቅደው መሰረት ሙሉ አባልነቱን ከሞግዚታቸው ላይ በመረከብ በፈቃደኝነታቸው ላይ በመመስረት የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባል ሆነው ሊቀጥሉ ይችላሉ፡፡

7. ስለ ሞግዚት አባልነት ጉዳይ በጠቅላላ ጉባኤ በፀደቀ በኅብረት ሥራ ማህበሩ መተዳደሪ ደንበ ውስጥ መካተት ይኖርበታል፡፡

11. Luulâ taamah eglak konnabnah adoytiinu

1. Ayyunti raymih daddoosih xiinissoo kee xoqoysi kuktih ixximak 1223/2012 maasayyak 12 kee 13 ugutak ayyunti raymih xoqoysimah luulâ taamah eglaali maqarroysoonuu kee qikoonuh, doolat kee doolat akke sinni exxaaxi anay aallekal, mihrat kee mattaabanni qokol yacoonuh, qaklissoh ayfaf yacoonuh, maaluu kee geeri caagiidal luulâ taamah egla catoonuh konnabnah adoytit akkuk xissiimaanam duudan.
2. Ta maasayyak 11 nali maasayyak (1) madqimtem elle anuk konnabnah adoytiini keenih geysiisa tirfi hinnay wallax (riba) tuxiq mageyan. Takkay immay keenit aben catoh sababah luulâ taamah egla mamaxxaga keenih taceem duddah.
3. Konnabnah adoytiitih suge adoytiinuk yawqen waqdi adoytiinuh meklen saami inkih caboonu xiqan. Garab caboonu xiqan. Ta gurral geytime maali ma kurruuma acwa iyya ammuntal daffeysak, inkih lino yakke
4. Luulâ taamah eglak qokol adoytiinuk yawqe mari meklen maalu inkih beetaanam xiqaanah, garab beetaanam xiqaanah.

11. በኅብረት ሥራ ማህበር የክብር አባልነት

1) በማህበረሰብ ተፋሰሶች ልማት አስተዳደር እና አጠቃቀም አዋጅ ቁጥር 1223/2012 አንቀጽ 12 እና 13 መሰረት በማህበረሰብ ተፋሰስ ተጠቃሚዎች የኅብረት ሥራ ማህበራትን ለማጠናከርና ለመደገፍ ሲባል መንግስትም ሆነ ሌሎች አካላት ያለምንም ድምፅ ሙያዊ የቴክኒክ የምክር አገልግሎት ለመስጠት፣ በፋይናንስ እና በሌሎች ጉዳዮች የኅብረት ሥራ ማህበሩን ለመደገፍ እንዲቻል የክብር አባል በመሆን ሊደራጁ ይችላሉ::
2) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 11 ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የክብር አባልነት የሚያስገኝላቸው የትርፍ ወይም የወለድ ጥቅም አይኖርም:: ሆኖም የክብር አባል ሆነው በማገዛቸው ምክንያት የኅብረት ሥራ ማህበሩ እውቅና ሊሰጣቸው ይችላል::
3) የክብር አባል የነበሩት አባላት ከአባልነታቸው ሲለቁ ለአባልነት የከፈሉትን የእጣ መጠን ሙሉውን ወይም ከፊሉን ለኅብረት ሥራ ማህበሩ መተው ይችላሉ:: በዚህ መሰረት የሚቀርብ ማንኛውም ገንዘብ በማይከፋፈል የጋራ ንብረት ውስጥ በስጦታ አርዕስት የሚመዘገብ ይሆናል::
4) ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ተባባሪ አባልነታቸውን ሲያቋርጡ የከፈሉትን ገንዘብ በሙሉ ወይም በከፊል መውሰድ ይችላሉ::

5. Luulâ taamah eglak yawqe ummaan qokol adoyti maalu beetu xiqam luulâ taamah egla qawwalaylat radewaytuh aben tû bical akkele.
6. Konnabnah adoytiinu wagsiisak edde xintat culsaanam faxximta

12) <u>Luulâ taamah eglaalik liig xisoh essero elle xayyowta gurra</u>

1 Etyopiyah addal enni itta luulâ taamah eglaali inkih awlisa liig baaxo caddol xisaanam xiqqimtah.

2 Luulâ taamah eglaalih liigih xissiimoonuh wagiita doolat xagar essero xayyossa luulâ taamah eglaalih essero ciggilta gurral akkele.

a) Amolladi mododuk baxsa le edde caboy faaticimtey muhrit diggoysen xissimnay itta edde caboh guuma.
b) Xiso elle esseran assabalta
c) Tassaballe luulâ taamah eglaali awlayti gitaak essero xayyoysan
d) Xayyowte essero wagittah tan abbatino wagtele.

5) ከኅብረት ሥራ ማህበሩ የሚያቋርጥ ማንኛውም ተባባሪ አባል ገንዘቡን መውሰድ የሚችለው ከኅብረት ሥራ ማህበሩን አደጋ ላይ በማይጥል ሆኖ በሚያደርጉት ስምምነት መሰረት የሚፈፀም ይሆናል፡፡

6) ስለ ክብር አባልነት በተመለከተ በመተዳደሪያ ደንባቸው ውስጥ ማከካተት ይኖርበታል፡፡

12. ኅብረት ሥራ ማህበራት ሊግ የመደራጀት ጥያቄ አቀራረብ

1) በኢትዮጵያ ውስጥ ሁሉንም የኅብረት ሥራ ማህበራት የሚወክል ሊግ በአገር አቀፍ ደረጃ ሊያቋቁሙ ይችላሉ፡፡

2) በኅብረት ሥራ ማህበራት ሊግ ለመደራጀት አግባብ ላለው ባለሥልጣን ጥያቄ የሚያቀርቡ የኅብረት ሥራ ማህበራት ጥያቄ አቀራረብ እንደሚከተለው ይሆናል፡፡

ሀ) በጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ የፀደቀና በማህተም የተረጋገጠ የእንደራጅ ውሳኔ ቃለ-ጉባኤ፣

ለ) የመደራጀት ጥያቄ ማመልከቻ፣

ሐ) አመልካች ኅብረት ሥራ ማህበራት በተወካያቸው አማካኝነት ጥያቄ ያቀርባሉ፣

መ) የቀረበውን በሊግ የመደራጀት ጥያቄ በማመልከቻው መሠረት አግባብ ያለው ባለስልጣን የሚያስተናግድ ይሆናል፡፡

e) Liig yoobokeek geera xissimta geeri luulâ taamah eglaali liig yassaqqe edde xintih dirkiika kibak adoytit yakkoonu xiqan.

13) Ukummo maroh xisso wagittaama

1 Xisô taama tasassakuh 5-7 yakke adoytit le ukummo maro xissimta.

2 3-5 takke ukkummoh adoytit ukkummoh adoytiitik saanih dooriman too doorime adoytiitik 2-3 sayyoo kee qunxaaneyta takkem faxximta.

3 Raaqe nammay caagid wagiitah yan xagar kee lofti leelak edde gacele.

4 Ukkummo maroy doorimteh iyya saqala, ciggiila saqal kee kutbe abeyna aallele.

5 Ukkummo marok foocat haanam luulâ taamah xiso kaxxam faxaah, yargiqeenimih dudda leh iyyan ayyunti xaqol oggol leh iyya saqalan sinni addak dooran hinnay awlisan.

ሠ) በሂደት ከምስረታው በኋላ የሚደራጁ ሌሎች ኅብረት ሥራ ማህበራት በሊጉ የመተዳደሪያ ደንብ መሠረት ግዴታቸውን በመወጣት በአባልነት ሊታቀፉ ይችላሉ፡፡

13. መስራች ኮሚቴ ስለማቋቋም

1) የምስረታ ሥራውን ለማቀላጠፍ ሲባል ከ5-7 አባላት ያሉት የመስራች ኮሚቴ ይቋቋማል፣

2) ከ3-5 የሚሆኑ የመስራች ኮሚቴ አባላት ከመስራች አባለት መካከል በቀጥታ የሚመረጡ ይሆናሉ፡፡ ሆኖም ከሚመረጡት የመሥራች ኮሚቴ አባላት ውስጥ ከ2-3 የሚሆኑ ሴቶች እና ወጣቶችን በመሥራች ኮሚቴ አባልነት የሚያካትት ይሆናል፡፡

3) ቀሪዎቹ 2 የመስራች ኮሚቴ አባላት ጉዳዩ በቀጥታ ከሚመለከተው ባለድርሻ አካል እና አግባብ ካላው ባለስልጣን የሚወከሉ ይሆናል፡፡

4) የሚመረጠው የመስራች ኮሚቴ አባላት ሰብሳቢ፣ ምክትል ሰብሳቢ፣ ፀሐፊ እና ሌሎች አባላት ይኖሩታል፡፡

5) የመስራች ኮሚቴ አባላትም በኅብረት ሥራ ማህበር መቋቋም ላይ ተነሳሽነት ያላቸው፣ ውሳኔ የመሠጠት ብቃት ያላቸው እና በህብረተሰቡ ዘንድ ተቀባይነት ያላቸው ሆኖ የኮሚቴው ሰብሳቢ በተቋቋመው የመሥራች ኮሚቴ አባላት መካከል የሚመረጥ ወይም የሚወከል ይሆናል፡፡

6. Ta maasayyak 13 nali maasayyak(1) ugutak xissimte ukkummo maro rakiibo luulâ taamah eglaalik daga raqta xisoosah kaadu tamanna celta maro keenih xisan. Toh celta adoytit aallele.
7. Rakiibo luulâ taamah eglaalik fayya itta eglaalih kulli ukummo luulâ taamah eglaalik taama miraacissa maroh adoytit hinnay awlaytitte edde tan ukummo maroh adoytit aallele.
8. Ukummo maro abtah tan taamah mawqo ukummo maroh adoytit isik tayyaaqem akkuk xisook geera, luulâ taamah eglah xayyoysan alhumul keenih gacselon.
9. Ukummo maroh taama elle aboonuh dariifal baxaabaxsa le xagortilluk gacak elle sugah taamah arac massoysaanam bictah.

6) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 13 ንዑስ አንቀፅ 1 መሠረት የሚቋቋመው የመስራች ኮሚቴ ከመሠረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራት በላይ ላሉ አደረጃጀቶች በተመሳሳይ መልኩ የሚቋቋም መስራች ኮሚቴ አባላት ይኖሩታል፡፡

7) ከመሠረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራት በላይ ላሉ አደረጃጀቶች የሁሉም መስራች ኅብረት ሥራ ማህበራት የስራ አመራር ኮሚቴ አባላት ወይም ተወካዮች ያሉበት መስራች ኮሚቴ አባላት ይኖሩታል፡፡

8) መስራች ኮሚቴው ለሚያከናውነው ወጪ የመሥራች አባላት በሚያዋጡት ገንዘብ የሚሸፈን ሆኖ ከምስረታ በኋላ ለህብረት ሥራ ማህበሩ በሚቀርብ መረጃና ማስረጃ ላይ ተመስርቶ ይተካላቸዋል፡፡

9) ለመስራች ኮሚቴዎች ተግባራት ማከናወኛ በአካባቢው ከተለያዩ አካላት ጋር በመሆን ጊዜያዊ የመሥሪያ ቦታ ሊያመቻቹ ይችላል፡፡

14) Ukummo maroh taamaa kee qaaqa

Luulâ taamah egla xisoonuh soolisan ukummo maro ciggilta abtootaa kee qaaqa aallele.

1 Adoytiitik adoytiini essero yakkuqen. Alhum daagisan.

14. የመስራች ኮሚቴ ተግባርና ኃላፊነት

ኅብረት ሥራ ማህበራትን ለመመስረት የተቋቋመው መስራች ኮሚቴ የሚከተሉትን ተግባርና ኃላፊነት ይኖሩታል፡፡

1) የአባላት አባልነት ጥያቄያቸው መሠረት አባላትና የአባላትን መረጃ ያረጋግጣል፣

2. Adoytinni essero le maraa kee geeri maritteh luulâ taamah eglaalih oyti yacee axmaaqe ginan.

3 Adoytit yakkoonuh essero xayyossaah labbat le maritte hinnay eglaali yaysaqarren

4 Ayyuntiinoo kee maddurtiino kusaq aban(tayyaaqek way cubbusso) aban.

5 3-5 liggidah egla elle taamittu wayta kabxâ taamah ekraaro bicsan, faaticisan.

6 Wagiita xagar bicse eglah edde xiinih qaguntak ugutak sinni edde xinta bicsan.

7 Adoytit yakkoonuh teyseqerrime maritte hinnay luulâ taamah eglaalik taama miraacissa maroh hinnay awlaytit ukummô mododuh seeco aban.

8 Ukummo mododul geytime taama miraacissa maro, lowsis maro kee geeri nali maroora dooroonuh 3 adoyta le dorsissa maro dooran.

9 Tayyaaqek way cubbussok ugutma abak maysaqarrah im kee saami mangaa kee melleb akak faaticisan.

10 Luulâ taamah eglah migaq kee sugmenta xayyoysak mododul akah faaticisan innah aban

11 Luulâ taamah egla sandug elle hayta banki faaticisan.

2) አባል ለመሆን ጥያቄ ላቀረቡ እና ለሌሎች ግለሰቦች ወይም ኅብረት ሥራ ማህበራት መረጃ ይሰጣል፣ ግንዛቤ ይፈጥራል፣

3) አባል ለመሆን ፍላጎት ያላቸውንና ፈቃደኛ የሆኑትን ግለሰቦች ወይም ኅብረት ሥራ ማህበራት ይመዘግባል፣

4) የማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ አዋጭነት ጥናት ያካሂዳል፣

5) ከ3-5 ዓመት ኅብረት ሥራ ማህበሩ የሚመራበት የንግድ ሥራ ዕቅድ ያዘጋጃል፣ ያፀድቃል፣

6) አግባብ ያለው ባለስልጣን ባዘጋጀው ሞዴል መተዳደሪያ ደንብ መሠረት ረቂቅ መተዳደሪያ ደንብ ያዘጋጃል፣

7) አባል ለመሆን የተመዘገቡ ግለሰቦችን ወይም የኅብረት ሥራ ማህበራት የስራ አመራር ኮሚቴ ወይም ተወካዮችን ለምስረታ ጉባኤ ስብሰባ ይጠራል፤

8) በምስረታ ጉባኤው ላይ ከተገኙት መካከል የስራ አመራር ኮሚቴ፣ የቁጥጥር ኮሚቴ እና ሌሎች ንዑሳን ኮሚቴዎችን ለመምረጥ ሶስት አባላትን የያዘ አስመራጭ ኮሚቴ ያስመርጣል፤

9) የአዋጭነት ጥናት መነሻ በማድረግ የመመዝገቢያ እና የዕጣ መጠንና ዋጋ በጉባኤ ያፀድቃል፤

10) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ስምና አድራሻ መነሻ በማቅረብ በጉባኤው እንዲሰየም በማድረግ ያፀድቃል፣

11) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ገንዘብ የሚቀመጥበት የሂሳብ አካውንት የሚከፈትበትን ባንክ ያስወስናል፣

12. Gabat leh yan tayyaaqek way cubbusso, kabxah ekraaro, amolladi mododul faaticisen edde xinta, guumaa kee geeri sanadwa doorimteh tan taama miraacissa marol hinnay borxil tabsan.
13. Ukummo taamah cato yakke maalu gorrisan.
14. Luulâ taamah eglaalih liigih amolladi modod gexsoonuh fooci bicitte aban.
15. Baaxô caddol xissiimah yan liigih adoytiinuh baaxol enni itta luulâ taamah eglaalih inkih rettimat seeco aban.

15. Ukummo modod gexsoonuh adoytiitih takke seeco

1) Wagiita doolat xagar a maasayyak 13 kee 14 muddunteemik ugutak ukummo maro bici abtootak gaba kalteek lakal 15 ayroh addat adoytiinuh tunkuttube marittee hinnay awlaytit elle geytimak ukummo modod seecaanam faxximta.

2) Rakiibo luulâ taamah eglah xaquk xissiimiyyi essero xayyoysse marittek sidicayto gaba takkem mododul geytimtam faxximta.

3) Luulâ taamah eglaalih yuniyun kee federeshin xisoonuh essero xayyosse eglaalih awlaytiitik sidicayto gaba ukummô mododul geytimtam faxximta.

12) በእጁ የሚገኙትን የአዋጭነት ጥናት፣ የንግድ ሥራ ዕቅድ፣ በጠቅላላ ጉባዔ የፀደቀ መተዳደሪያ ደንብ፣ ቃለ-ጉባዔ እና ሌሎች ሰነዶች ለተመረጡ የኅብረት ሥራ ማህበሩ የስራ አመራር ኮሚቴ/ቦርድ ያስረክባል፣

13) ለምስረታው የሚውል ፈንድ የማፈላለግ ሥራ ያከናውናል፣

14) የኅብረት ሥራ ሊግ አገራዊ ጉባዔ ለማካሄድ ቅደመ ዝግጅት ያደርጋሉ፣

15) በአገር አቀፍ ደረጃ ለሚደራጀው የኅብረት ሥራ ሊግ በአገሪቱ ለሚገኙ ሁሉም ኅብረት ሥራ ማህበራት የአባልነት ጥሪ በተለያዩ መገናኛ ብዙሃን እንዲደርሳቸው ያደርጋል፣

15. የምስረታ ጉባኤ ማካሄድ አባላትን ስለመጥራት

1) አግባብ ያለው ባለስልጣን በዚህ አንቀጽአንቀፅ 13 እና 14 በተደነገገው መሠረት መስራች ኮሚቴ የቅድመ ዝግጅት ስራውን እንዳጠናቀቀ በአምስት የሥራ ቀናት ጊዜ ውስጥ በአባልነት የተመዘገቡት ግለሰቦች ወይም ተወካዮች በተገኙበት የምስረታ ጉባኤ ስብሰባ መጥራት አለበት::

2) በመስረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት የመደራጀት ጥያቄ ያቀረቡ ግለሰቦች ቢያንስ 2/3ኛ የሚሆኑት በሚካሄደው የመስራች አባላት ስብሰባ ላይ መገኘት አለባቸው::

3) የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬን እና የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን ለመመስረት ለአባልነት ጥያቄ ያቀረቡ የኅብረት ሥራ ማህበራት ተወካዮች ቢያንስ 2/3ኛው በሚካሄደው የመስራች አባላት ስብሰባ ላይ መገኘት አለባቸው::

4. Ukummô mododul tatrusan edde cabooba guumal nagay yabbixeenim faxximta.
4. Ukummô mododul wagiita reedantih awlayti geytimam faxximta.

16. Ukummô mododul margaqa akak tatruseh meqe caagiida

1. Ukummô mododul xayyoowak edde caboo kee faatica elle aceeh meqe caagiida ciggiltam teeti:
   a) Luulâ taamah eglah qaynat
   b) Tayyaaqek way cubbusso
   c) Kabxah ekraaro
   d) Edde xin madqa
   e) Elle taamitan aracih maadih baxxaqqa
   f) Luulâ taamah eglah migaq muggaaqissoo kee asta
   g) Taama miraacissa maro, lowsis maroo kee geeri nali maroorah dooro
   h. Edde yayseqerren maalih ixxu yargiqeenimi
   i. Saami kappital limoh xayyoysan yekeesen saamih manga, inki saamih melleb temlemme saamitteh ixxu, qahdil tan saamitteh ixxu kee saamitte inkih eylemmi heenih edde bakan uddur yargiqen.

4) በመሥራች ስብሰባው ላይ የሚተላለፉ ውሳኔዎችን በቃለ-ጉባዔ በአግባቡ መያዝ አለበት::

5) በመስራች ስብሰባው ላይ አግባብ ያለው ባለስልጣን ተወካይ ሊገኝ ይገባል::

16. በመስራች ጉባኤ ላይ ውሳኔ የሚሰጥባቸው ጉዳዮች

1) በምሥረታ ጉባዔ ላይ ቀርበው የሚወሰኑና የሚጸድቁ ጉዳዮች የሚከተሉትን ያካትታል፤

   ሀ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ዓይነት
   ለ) አዋጭነት ጥናት፣
   ሐ) የንግድ ሥራ ዕቅድ፣
   መ) የመተዳደሪያ ደንብ፣
   ሠ) ስራውን የሚያከናውንበት ክልል ወይም ቦታ ወሰንና መግለጫ፣
   ረ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ስም ስያሜ እና አርማ፣
   ሰ) የስራ አመራር ኮሚቴ፣ የቁጥጥር ኮሚቴ እና ሌሎች ንዑሳን ኮሚቴዎችን ምርጫ፣
   ሽ) መመዝገቢያ የገንዘብ መጠን ማስወሰን፣
   ቀ) የዕጣ ካፒታል ለሽያጭ የተወሰነ የዕጣ ብዛት፣ የአንድ ዕጣ ዋጋ፣ የተሸጠ ዕጣ መጠን፣ ቃል የተገባ ዕጣ ብዛት እና ዕጣው ተሸጦ የሚያልቅበት ጊዜ ማስወሰን፣

j. Geeri raceynak geytime kappitaalih ixxu

2 Ukummô mododih seeco kulli mari akah yaabbe innah rettimat tatrusaanama.

3 Too mododul wagiita doolat xagar kee geeri xagoora geytimtam faxximta. Takkay ikkal tatrusan edde caboobal xongolo malon.

4 Ta maasayyak 16 nali maasayyak (3) ugutak mododul tatrusan egla wagitta edde cabooba yaakumik ciggiilul guumal yabbixeenim faxximta.

5 Mododul wagiita reeda li amoh geytimak mihrat qokol yaceem faxximta.

17) Rakiibo luulâ taamah egla elle xisan inna

1 Luulâ taamah eglaalih kukti ixximak 985/2009 maasayyak 24 nali maasayyak(1) madqeenim elle anuk ummaan Etypoyayti luulâ taamah eglah xissiimam xiqah

2 Ta maasayyak 17 nali maasayyak (1) warseenim elle anuk Etyopiyak irol sigoh tan maritte awlaytiitil xissiimaanam ma duudan.

3 Ukummoh adoytit xayyoyse assabalta yukkuqe reedanti 15 ayroh addat ukummoh adoytit koboxuh seecele.

በ) ከሌላ ምንጭ የተገኘ የካፒታል መጠን፣

2) የምስረታ ጉባኤ ጥሪ ለሁሉም ሊደርስ በሚያስችል የማስታወቂያ መንገዶችን በመጠቀም እንዲተላለፍ መደረግ አለበት::

3) በጉባኤው ላይ የሚመለከታቸው መንግስታዊና መንግስታዊ ያልሆኑ አካላት እንዲገኙ ሊደረግ ይችላል:: ሆኖም ግን በሚተላለፈው ውሳኔ ላይ ድምፅ መስጠት አይችሉም::

4) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 16 ንዑስ አንቀፅ (3) በተጠቀሰው መሰረት በጉባኤው ላይ የሚተላለፉ የኅብረት ሥራ ማህበሩን የሚመለከቱ ውሳኔዎችን በቅደም ተከተላቸው በቃለ-ጉባዔ በአግባቡ መያዝ አለበት::

5) በመስራች ጉባዔ ላይ አግባብ ያለው ባለስልጣን በአካል በጉባዔው ላይ ተገኝቶ ሙያዊ ድጋፍ ይሰጣል::

17. የመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር አደረጃጀት

1) የኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 24 ንዑስ አንቀፅ (1) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም ኢትዮጵያዊ በኅብረት ሥራ ማህበር መደራጀት ይችላል::

2) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 17 ንዑስ አንቀጽ (1) የተጠቀሰው እንደተጠበቀ ሆኖ ዜግነታቸው ከኢትዮጵያ ውጭ የሆኑ ሰዎች በውክልና ሊደራጁ አይችልም::

3) የመስራች አባላት ያቀረቡትን ማመልከቻ የተቀበለው ባለስልጣን በ15 ቀን ጊዜ ውስጥ የመስራች አባላት ስበሰባ ይጠራል::

4 Ukummô maroh taamaa kee qaaqa ta maasayyak 14 nali maasayyak(1-15) elle tan innal akkele.

5 Ukummô maroh adoytit keenih yeceen taamaa kee qaaqa yugdubeeniik lakal luulâ taamah eglah yankuttuboonuh wagiitah yan doolat xagarah essero kutbel xayyoysan.

6 Luulâ taamah eglah yaysaqarramuh assabalta yukkuqe reedali 5 ayroh addat adda wagga heeh yayseqerrem faxximta.

7 Wagiita xagar 5 ayroh addat fokkaqqa heeh gacsa aceeweek sabab roorissi heeh essere xagarah gacsam faxximta.

8 5 ayroh addat tu elle gacseweenik luulâ taamah egla yeyseqeerreenim diqsitak(loowimak) edde xintaa kee taamah ekraarol tanim taamitam xiqah.

9 Wagiita doolat xagar luula taamah eglah essero kutbeh kaa gufte ayrook xabba haanamaay eyseqerrimmi iyyam fan ceelah yan mihrat qokol yaceem faxximta.

10 Sitta celta abinitte abta rakiibo luulâ taamah eglaali inki taamâ rakaakayal xissimtam maxiqta, cubbusol inkitto yakkeenim faxximta.

4) የመስራች ኮሚቴ ተግባርና ሃላፊነት በተመለከተ በዚህ አንቀጽአንቀጽ 14 ንዑስ አንቀጽ (1-15) መሰረት ይሆናል::

5) የመስራች ኮሚቴ አባላት የተሰጣቸውን ተግባርና ሃላፊነት ካከናወኑ በኋላ በኅብረት ሥራ ማህበሩ እንዲመዘገብላቸው ጥያቄውን በጽሁፍ አግባብ ላለው ባለስልጣን ማቅረብ ኖርባቸዋል፣

6) የኅብረት ሥራ ማህበሩ እንዲመዘገብ ማመልከቻውን የተቀበለው አግባብ ሰው ባለስልጣንም ጥያቄቸውን በ5 ቀን ውስጥ መርምሮ መመዝገብ ይኖርበታል፣

7) አግባብ ያለው ባለስልጣን በ5 ቀን ውስጥ መርምሮ ያልተመዘገቡበትን ምክንያት ዘርዝሮ ጥያቄ ላቀረቡት መልስ መስጠት አለበት፣

8) በ5 ቀናት ጊዜ ውስጥ የኅብረት ሥራ ማህበር ሆኖ ያልተመዘገበ መሆኑ በጽሁፍ ካልተገለፀ የኅብረት ሥራ ማህበሩ እንደተመዘገበ ተቆጥሮ መተዳደሪያ ደንቡ እና የሥራ እቅዱ ላይ ያስፈራቸውን ስራዎች መስራት ይችላል::

9) አግባብ ያለው ባለስልጣን የኅብረት ሥራ ማህበሩ ጥያቄ በጽሑፍ ከደረሰበት ጊዜ ጀምሮ እስከሚመዘገብበት ጊዜ ድረስ ተገቢውን የሙያ ድጋፍ መስጠት አለበት፣

10) ተመሳሳይ ተግባራትን የሚያከናውኑ መሰረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራት በአንድ የሥራ ክልል መቋቋም አይችሉም:: ሆነውም ከተገኙ በጥናት ላይ በመመስረት ማዋኸድ ይኖርበታል::

Qafar Ag/Ra/Do Qafar Afaay Qaadaa Kee Adaadi Rusaaqih Panteena
Afar National Regional State Language Culture ... Research Center

11 Doolatat, kee doolat akke sinni makaadoodah addal kibi saaqat taamita ummaan taameyni murti amruluk adoytit saanih edde tangale luulâ taamah eglaalit xissiimam maxiqa.

12 Luulâ taamah eglah adoytit sittalluk abta murti hinnay ayfaafay macwa taamat saanih edde yangalen luulâ taamah eglaalit yengele ummaan adoyti isi aftok sinam tamliseh tamsiisam maduuda.

13 Inki buxah mari dibuk adoytiitih edde yan luulâ taamah egla xissimtam madudda

14 Sayyo hinnay qunxaaneyta hinnay erkenna leela loonuh yanin taqabik ugutak sinni taqabi yafgadoonuh, baxaabaxsa le langittel dubuk xissiimaanam duudaanah

15 Rakiibo luulâ taamah taameyni, adoytiini dirkik yewqek tamloh edde yan luula taamah eglah adoyta yakku xiqah. Takkay ikkal faxxe maroh adoytah madoorima. Maroh adoytah doorimek taameynah maraaqa(woo taama cabah).

16 Ummaan tamloh taamita taameyni amoh elle geytimam xiqe waa luulâ taamah eglah adoyta yakkem maduuda.

11) በመንግስት እና መንግስታዊ ባልሆኑ ተቋማት ውስጥ ሙሉ የስራ ሰዓት የሚሰራ ማንኛውም ሰራተኛ ምርት በማምረት አባላት በቀጥታ በሚሳተፉባቸው ኅብረት ሥራ ማህበራት ውስጥ መደራጀት አይችልም፡፡

12) የኅብረት ሥራ ማህበር አባላት በጋራ ሆነው ምርት በማምረት ወይም አገልግሎት በመስጠት በቀጥታ በሚሳተፉባቸው ኅብረት ሥራ ማህበራት ላይ የተደራጀ ማንኛውም አባል በምትኩ ሌላ ሰው ቀጥሮ ማሰራት አይችልም፡፡

13) በአንድ የቤተሰብ አባላትን ብቻ በአባልነት በመያዝ የኅብረት ሥራ ማህበር መደራጀት አይቻልም፡፡

14) ሴቶች ወይም ወጣቶች ወይም አካል ጉዳተኞች ከሚሰሩት ልዩ የሥራ ባህሪ በመነሳት ችግሮቻቸውን ለመፍታት በማህበራዊና የኢኮኖሚ አዋጭነት ጥናት መሠረት በማድረግ በተለያዩ የስራ ዘርፎች በፍላጎታቸው ለብቻቸው ሊደራጁ ይችላል፡፡

15) የመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት የቅጥር ሠራተኛ የሆነ ማንኛውም ሰው የሚጠበቅበትን የአባልነት ግዴታ በመወጣት በተቀጠረበት የመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር ውስጥ አባል መሆን ይችላል፡፡ ሆኖም በማንኛውም የኮሚቴ አባልነት መመረጥ አይችልም፤ በኮሚቴ አባልነት ከተመረጠ ሠራተኛነቱን ይለቃል፡፡

16) ማንኛውም የቅጥር ሠራተኛ በአካል ሊሳተፍ በማይችልባቸው ኅብረት ሥራ ማህበራት ውስጥ አባል መሆን አይችልም፡፡

Qafar Ag/Ra/Do Qafar

18) Luulâ taamah eglaalik yuniyon elle xissiima inna

1. Luulâ taamah eglah kuktak 985/2009 maasayyak 14 mudeenim elle anuk sitta celta abtootaa kee madma leh tan nammay akkiiy nammayak biso takke rakiibo luulâ taamah eglaali ayyuntiinoo kee maddur tayyaaqek way cubbusso kak diggossu heenih luulâ taamah yuniyonuh xissiimaanam duudaanah.
2. Luulâ taamah eglaalih yuniyon xissiimuh ciggiltam kibbimtam faxximta.
   a) Amolladi mododul faaticimte baxsale edde caboy xiso fayxih essero xayyowtam faxximta
   b) Nammay akkiy wohuk biso takke luulâ taamah eglaali tangalem faxximta.
   c) Ken kabxa fayya ittuh, kaxxa kappital esserta investimenti madma yaafoonu xiqaanam taybulle cubbussot diggoysaanama.
   d) Cubbussol baxissi(ismitti) heen taqbittey dibuk dibuk amo akak koraanam xiqewaana tanim diggoysaanama.

18. የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩን አደረጃጀት፣

1) በኅብረት ሥራ ማህበራ አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 14 የተደነገገው እንተጠበቀ ሆኖ ተመሳሳይ ተግባርና ዓላማ ያላቸው ከሁለት በላይ የሆኑ የመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት ኢኮኖሚያዊ አዋጭነቱን በማረጋገጥ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩን ማደራጀት ይችላሉ፡፡

2) የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩን ለማደራጀት የሚከተሉት ማሟላት አለባቸው፤
   ሀ) በጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ የፀደቀ የመደራጀት የፍላጎት ጥያቄ መቅረብ አለበት፣
   ለ) ሁለት እና ከዚያ በላይ የሆኑ መሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት የሚደራጁ መሆን ይገባቸዋል፣
   ሐ) ቢዝነሳቸውን ለማላቅ ወይም ከፍተኛ ካፒታል የሚጠይቁ ዘመናዊ ኢንቨስትመንት ዓላማ ለማሳካት ስለመቻላቸው በአዋጭነት ጥናት ማረጋገጥ አለበት፣
   መ) በጥናት የተለዩ ከመሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት አቅም በላይ የሆኑ ችግሮች መኖራቸውን መረጋገጥ አለበት፣

e) Rakiibo luulâ taamah eglaali kulli egla keenik amolladi kappitaalak %25 gaba yakke saami xaamoonu labbat loonum faxximta.

f) Sitta celta taamaa kee madma le rakiibo luulâ taamah eglaali yakkeenim faxximta.

g) Luulâ taamah kuktal, xissiimeeh wagiita doolat xagar eyseqerri heeh, madqa xagar kinniimih mamaxxagah sumaq warkat lem faxximta

h) Luulâ taamah eglaalih yuniyonih adoyta takkem xissimtay sidiica karma le egla takkem faxximta.

i) Luulâ taamah kukta, madqaa kee ta maasayyak adoytiinu ascassuk tewqe madqa kibtah tan luulah egla tekkek yuniyon adoyta takku xiqtah.

3. Ta maasayyak 16 nali maasayyak(2)(a-i) ugutak luulâ taamah eglaalih yuniyonih fayxi elle xayyossen wagiita doolat xagar afal elle ken tayyaaqek waytam cubbusam faxximta

4. Sitta celta madmaa kee abto le nammay kee wohuk daga takke luulâ taamah eglaali yuniyonuh xissiimam duudaanam.

ሠ) መሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት እያንዳንዳቸው ከጠቅላላ ካፒታላቸው 25 በመቶ ያህል ዕጣ ለመግዛት ፈቃደኛ መሆን አለባቸው፡፡

ረ) ተመሣሣይ ዓላማና ተግባር ያላቸው መሠረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራት መሆን አለባቸው፣

ሰ) በኅብረት ሥራ አዋጅ የተደራጁ እና አግባብ ባለው ባለሥልጣን ተመዘገበው ሕጋዊ ሰውነት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ያገኙ መሆን አለባቸው፣

ሸ) በኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒየን አባል የሚሆን ኅብረት ሥራ ማህበር ከተመሠረተ ሦስት ዓመት የሞላው መሆን አለበት፡፡

ቀ) የኅብረት ሥራ አዋጅ፣ ደንብና በዚህ አንቀጽአባልነትን አስመልክቶ የወጣውን ድንጋጌ የሚያሟላ መሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር ከሆነ በአባልነት ሊታቀፍ ይችላሉ፡፡

3) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 16 በንዑስ አንቀፅ 2 (ከሀ-ሸ) በተደነገገው መሠረት በኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩን ለመደራጀት የፍላጎት ጥያቄ ሲቀርብለት አግባብ ያለው ባለስልጣን ከምስረታው አስቀድሞ የአዋጩነት ጥናት በማካሄድ ማረጋገጥ ይኖርበታል፡፡

4) ተመሳሳይ ዓላማና ተግባር የሚያከናውኑ ሁለትና ከዚያ በላይ የሆኑ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩን መደራጀት ይችላሉ፡፡

5. Luulâ taamah eglaali yuniyon yakkoonuh labbat leh tan rakiibo luulâ taamah eglak amolladi modod baxsa le edde caboy taturte faaticisaanam faxximta. Amolladi mododuk baxsa le edde caboh guumi yuniyon maysaqarrah yamaate waqdi wagiita doolat xagarah xayyoowam faxximta.
6. Luulâ taamah eglaalih yuniyonuk labbat le eglaalih amolladi mododih baxsa le edde cabo tatrusak sittalluk wagiita doolat xagaral xissiimiyyi fayxi kutbeh xayyoysan.
7. Xisoh essero edde xayyowte 10 ayroh addat wagiita doolat xagar eglaalik taama miraacissa maroh seecak xissiimuwa yuniyonih bica abta 3-7 adoytit le ukummo maro dorsiisa. Maroh adoytit elle dooran gutti ta maasayyak 12 nali maasayyak 1,2,3 elle tan innal akkele.
8. Doorimte ukummo maro wagiita doolat xagar luk gacak yuniyon bicak gaba kalan waqdi yuniyon xisoh amolladi modod seecan.
9. Ukummô modod yuniyonuk miraacinni borxi kee geeri maroh adoytit dooran. Luulâ taamah eglah yuniyonik ekraaro, edde xin madqa faaticisan. Egla xissimtem numma takke.

5) የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩን ለመመስረት ፈቃደኛ የሆኑ መሰረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራት ጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ መፅደቅ አለበት፡፡ የጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔም በቃለ-ጉባኤ ዩኒዩኑ ለምዝገባ በሚቀርብበት ወቅት አግባብ ላለው ባለስልጣን መቅረብ አለበት፣

6) የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩን ፈቃደኛ የሆኑ መሰረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበራት የጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ ካሳለፉ በኃላ በጋራ አግባብ ላለው ባለስልጣን የመደራጀት ጥያቄያቸውን በጽሑፍ ያቀርባሉ፣

7) የመደራጀት ጥያቄው በደረሰው በ10 ቀናት ውስጥ አግባብ ያለው ባለስልጣን የመሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራትን የሥራ አመራር ኮሚቴ አባላትን በመጥራት ስለሚመሰረተው ዩኒዩን ቅድመ ዝግጂት የሚያደርጉ ከ3-7 አባላትን የያዘ መስራች ኮሚቴ ያስመርጣል፡፡ የኮሚቴ አባላት አመራረጥ በዚህ አንቀጽአንቀጽ 12 ንዑስ አንቀጽ 1፣ 2 እና 3 መሰረት ይሆናል፡፡

8) የተመረጠው መስራች ኮሚቴም አግባብ ካለው ባለስልጣን ጋር በመሆን የዩኒዩኑን ቅድመ ምስረታ ተግባራትን ካጠናቀቀ በኃላ የዩኒዩኑን መስራች ጠቅላላ ጉባኤ ይጠራል፣

9) በመስራች ጉባኤውም የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩን አመራር በርዴና ሌሎች የኮሚቴ አባላት ይመረጣሉ፣ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩኑ እቅድ፣ መተዳደሪያ ደንብ ፀድቆ የማህበሩ ምስረታ እውን ይሆናል፡፡

10. Xissime yuniyonih borxi miraacinnih gabat aysaqarri essero wagiita xagarah xayyowta.

10) በተመሰረተው ዩኒዩን የሥራ አመራር ቦርድ አማካኝነት የምዝገባ ጥያቄ አግባብ ላለው ባለስልጣን ይቀርባል፡፡

11. Yuniyon xissiimeek geera yuniyon luk sitta celta fayxii leeh, yuniyon madma tukkuqe geeri luulâ taamah egla luulâ taamah adoyta takku xiqtah.

11) ዩኒዩኑ ከተመሰረተ በኋላ ከዩኒዩኑ ጋር ተመሳሳይ ፍላጎት ያለውና የዩኒዩኑን ዓላማ የተቀበለ ሌላ ኅብረት ሥራ ማህበር አባል መሆን ይችላል፣

12. Inki taama rakaakayal sitta celta madma kee abto le inki luulâ taamah eglah yuniyonik biso xissimtam ma duudumta.

12) በአንድ የሥራ ክልል ተመሳሳይ አላማና ተግባር ላይ የተሰማሩ ከአንድ በላይ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩን ማቋቋም አይቻልም፡፡

19) Luula taamah eglaalih federeshin elle xissiima inna

19. የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን አደረጃጀት

1. Luulâ taamah eglaalih kuktik ixximak 985/2009 maasayyak 15 madqimtem elle anuk luulâ taamah eglaalih federeshin nammay kee wohuk biso takke sitta celta taamaa kee madma le yuniyonwak xissiima.

1) በኅብረት ሥራ ማህበራ አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 15 የተደነገገው እንተጠበቀ ሆኖ የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን ሁለትና ከዚያ በላይ በሆኑ ተመሳሳይ ተግባርና ዓላማ ባላቸው የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩኖች ይደራጃል፡፡

2. Luulâ taamah eglaalih federeshinih xissimtam faxxa luulâ taamah eglaalih yuniyonwa ciggiltam kibtam faxximta.

2) የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን ለማደራጀት ፍላጎት ያላቸው የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩኖች የሚከተሉትን ማሟላት አለባቸው፤

a) Amolladi mododittel tatrusen baxsa le edde caboy faaticiseenih iyyay xisso fayxih esseroh assabalta

b) Luulâ taamah eglaalih yuniyonwa kulli mari leh yan kappitaal %30 gaba takke saami xaamuh labbat loonum qaddoysa warkat loonum faxximta.

c) Sitta celta madmaa kee abto loonum keenik qaddossa qokol warkat ken yeyseqerre xagarak yaallen.

d) Luulâ taamah kuktal xissiimeeh wagiita doolat xagarak madqa numiinoh diggoosih sumaq warkat leh iyya.

e) Luulâ taamah egla xissimtay 3 liggida lem faxximta.

f) Xiqtô caddoh diggos kee mamaxxagah magdoodal aqayyarimmi iyyeh fanafani kee fayya le caddo geeh iyya.

g) Luulâ taamah eglaalih kuktak, madqaa kee ta maasayyak adoytiinu wagsiisak tewqe madqa kiban ken tekkek.

h) Federeshin adoytah yan yuniyonit adoytah anewaa sitta celta madma kee taamah bagul yan rakiibo luulah taamah egla.

3. Luulâ taamah federeshin xisoonuh oggolte yuniyonitte kee rakiiboh eglaali fayxiy amolladi mododul faaticiseeni wagiita doolat xagarah xayyoysaanama.

ሀ) በጠቅላላ ጉባኤዎቻቸው ልዩ ውሳኔ የፀደቀ የመደራጀት የፍላጎት ማመልከቻ ጥያቄ፣

ለ) የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒየኖች እያንዳንዳቸው ከጠቅላላ ካፒታላቸው 30 በመቶ ያህል ዕጣ ለመግዛት ፈቃደኛ መሆናቸውን የሚገልፅ ደብዳቤ፣

ሐ) ተመሣሣይ ዓላማና ተግባር ላይ የተሰመሩ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዬኖች ስለመሆናቸው የሚገልፅ ከመዘገባቸው አካል የድጋፍ ደብዳቤ፣

መ) በኅብረት ሥራ አዋጅ የተደራጁ እና አግባብ ባለው ባለሥልጣን ተመዘገበው ሕጋዊ ሰውነት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ያገኙ፣

ሠ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ከተመሠረተ ሦስት ዓመት የሞላው፣

ረ) በብቃት ደረጃ ማረጋገጫ እና ዕውቅና አሰጣጥ መመዘኛ መስፈርት ተመዝኖ መካከለኛ እና ከዚያ በላይ ደረጃ ያገኘ፣ 16

ሰ) የኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ፣ ደንብና በዚህ አንቀጽአባልነትን አስመልክቶ የወጣውን ድንጋጌ የሚያሟላ ከሆነ፣

ሰ) የፌዴሬሽኑ አባል በሆነ ዩኒዬን አባል ያልሆነ ተመሳሳይ ዓላማና ተግባር ላይ የተሰማሩ መሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር፣

3) የኅብረት ሥራ ፌዴሬሽን ለመመስረት ፈቃደኛ የሆኑ ዩኒዬኖችና መሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት ፈቃደኝነታቸው በቅድሚያ በጠቅላላ ጉባኤዎቻቸው ልዩ ውሳኔ የፀደቀ የመደራጀት የፍላጎት ጥያቄ አግባብ ላለው ባለስልጣን መቅረብ አለበት፣

Qafar Ag/Ra/Do Qafar Afaay Qaadaa Kee Kusaaqih Fanteena
Afar National Regional State Language Culture & History Research Center

4. Luulâ taamah eglaalih federeshinih xisoh essero xayyoyta waqdi wagiitah yanxagar yuniyonwâ qaawek beso tekkem tanik waytam asmatuk, woh abaanam ken tayyaaqek waytam cubbussot diggoysam faxximta.

5. Wagiitah yan doolat xagar xisoh esser edde xayyoowe 5 ayroh addat woo eglaalik taama miraacissa borxi seecak federeshin xisoh bica massosso 3-7 takke adoytit le ukummô maro dorsiisa.

6. Luulâ taamah yuniyonwah xiqtok biso takke abinitte tanim cubbussol yasmite waqdi wagiita doolat xagar ken fayxik ugutak luulâ taamah eglaalih federeshin xissiimay iyyam xiqah. Xissiimiyyi gexso luulâ taamah eglaalih yuniyon elle xissiime maasayyak 18 gurral akkele.

7. Wagiitah yan doolat xagar ayyuntiinoo kee maddur ugxeexa kattu xiqtam ah ken tayyaqem kinnim asmatuk rakaakayal takku federal caddol ken xisam xiqah. Takkay ikkah rakaakay takku federal caddol xissimta luulâ taamah federeshinitte kulli luulâ taamah qaynatak inkittuk biso ma xissiima.

4) የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን ለማደራጀት የፍላጎት ጥያቄ ሲቀርብለት አግባብ ላለው ባለስልጣን ከምስረታው አስቀድሞ ከኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዮን አቅም በላይ የሆኑ ችግሮች መኖራቸውን እና አዋጭነቱን ጥናት መረጋገጥ አለበት፣

5) አግባብ ያለው ባለስልጣን የመደራጀት ጥያቄ በደረሰው በ5 ቀናት ጊዜ ውስጥ የመስራች ኅብረት ሥራ ማህበራትን የሥራ አመራር ቦርድ በመጥረት ስለሚመሰረተው ፌዴሬሽን ቅድመ ዝግጂት የሚያደርጉ ከ3-7 የሚደርሱ አባላትን የያዘ የመስራች ከሚቴ ያስመርጣል።

6) ከኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩኖች አቅም በላይ የሆኑ ተግባራት መኖራቸውን በጥናት ሲያረጋግጥ አግባብ ላለው ባለስልጣን በፍላጎት ላይ ተመስርቶ የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን እንዲደራጅ ሊያደርግ ይችላል። የአደረጃጀት ሂደትም በኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩን አመሰራረት አንቀጽ 18 መሰረት ይሆናል፣

7) አግባብ ያለው ባለስልጣን የማህበራዊ እና የኢኮኖሚ አዋጭነታቸውን መሰረት በማድረግ በክልልም ሆነ በአገር አቀፍ ደረጃ ሊያደራጃቸው ይችላል። ሆኖም በክልል ደረጃም ሆነ በፌዴራል ደረጃ የሚደራጁት የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽኖች ከየኅብረት ሥራ ማህበሩ አይነት ከአንድ በላይ ማደራጀት አይቻልም።

Qafar Ag/Ra/Do Qafar Afaay Qaadaa Kee Ax... Kusaaqih Ra...
Afar National Regional ... Afar Language Cul... History Research C...

8. Inki qaynatih taamah bagul tan inki federeshinik biso rakaakayal takku federal caddol ma xissimta. Taakay immay xissimta luulâ taamah eglaalih federeshinwa kulli luulâ taamah eglah qaynatak ugutak inkittu đubuk akkele.

9. Dariifal keenik yan gaddaa kee bagul akak yanin taamaa kee madmak ugutak loonuh yanin baxsa le qamalih sababah rakaakay caddol xissimte hinnay luulâ taamah eglaalih yuniyonih adoytit takkem duude wayte rakiibo luulâ taamah eglaali federalal hinnay rakaakay caddol xissiimeh yan luulâ taamah eglaalih federeshinik adoytiini dirkiika kibak adoyta yakkoonu xiqan.

20) Luulâ taamah eglaalih abtootaa kee qaaqa

1. Ummaan luulâ taamah egla kulli sidiica alsal kee liggidal amolladih taama gabbaaqu wagiita doolat xagarah xayyoysan. Gabbaaqi addatino elle tan cibta wagiita xagar bicsele.
2. Ummaan luulâ taamah egla liggidi ekraaro amolladi mododul faaticeseenik geera wagiita xagarah ruuban.

8) ተመሳሳይ ተግባሩ ላይ የተሰማሩ ከአንድ በላይ ፌዴሬሽን በክልል ወይም በፌዴራል ደረጃ ሊደራጁ አይችሉም፡፡ ሆኖም የሚደራጁት የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽኖች እንደየኅብረት ሥራ ማህበሩ ዓይነት አንድ ብቻ ይሆናል፡፡

9) በአካባቢያቸው ባለው ሀብት፣ በተሰማሩበት የስራ መስክና ዓላማ አንፃር ባላቸው ልዩ ባህሪ ምክንያት በክልል ደረጃ የተደራጁ ወይም በኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዩን አባል መሆን ያልቻሉ መሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት በፌዴራል አልያም በክልል ደረጃ በተቋቋመው የኅብረት ሥራ ማህበራት ፌዴሬሽን የአባልነት ግዴታዎችን በማሟላት አባል ሊሆኑ ይችላሉ፡፡

20. የኅብረት ሥራ ማህበራት ተግባርና ሃላፊነት

1) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በየሦስት ወሩና በአመት አጠቃላይ የሥራ ሪፖርት አግባብ ላለው ባለስልጣን ያቀርባል፡፡ የሪፖርቱ ይዘትና ቅፅ አግባብ ባለው ባለስልጣን በሚዘጋጀው መሠረት ይሆናል፡፡

2) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ዓማታዊ የሥራ ዕቅዱን በጠቅላላ ጉባኤ ካፀደቀ በኋላ አግባብ ላለው ባለስልጣን መላክ አለበት፣

3. Ummaan luulâ taamah egla amokradah amolladi modod seecek 15 ayrok afat kutbeh wagiita xagar taysixxigem faxximta.

4. Kulli luulâ taamah eglaalik reedal tan taama miraacissa maroh borxi adoytit sissin sababitteh taamak kateenik taama yeyseedeenik 5 ayroh addat yaysaqarre xagarah kutbel yaysixxigeenim faxximta.

5. Ummaan luulâ taamah egla qusubih miraacissa (borxi) doortek 3 ayroh addat wagiita doolat xagar akah yaaxigennah abaanam faxximta.

6. Madqal numiino xagar geyte luulâ taamah egla issi sugmentaa kee taama dariifa aallele.

7. Luulâ taamah egla sugmenta korissek 30 ayrok amagge wayta ayroorah addat wagiita doolat xagarah yaysixxigeenim faxximta. Geeri mari kaadu yaaxaguh rettimat yaysixxigeenim faxximta.

8. Ummaan luulah egla issi cisab iroh ooxiterit fokkaqtam faxxek afal elle wagiita doolat xagarih idini geytam faxximta.

9. Luulâ taamah eglaali adoytiitik murti kobxisak meqe qadaag akah geya innah abtam faxximta.

10. Adoyti murtitte kobxisak, nihir edde qagisak caddo keenik dacrisak, afeyna akak aymaaquk qadaagah xayyoysak ossotina melleb akah geyan innah aban.

3. ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር አስቸኳይ የጠቅላላ ጉባኤውን ስብሰባ ከማድረጉ ከ15 ቀናት በፊት በጽሁፍ አግባብ ላለው ባለስልጣን ማሳወቅ አለበት፡፡

4) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በሰልጣን ላይ ያሉ የሥራ አመራር ኮሚቴ (ቦርድ) አባላት በተለያዩ ምክንያቶች ከሥራ ቢወገዱ ወይም ቢያቋርጡ ከተወገዱበት ቀን አንስቶ በ5 ቀናት ውስጥ ለመዝጋቢው አካል በጽሁፍ ማሳወቅ አለበት፡፡

5) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር አዲስ የሥራ አመራር ኮሚቴ (ቦርድ) በተመረጠ በ3 ቀናት ጊዜ ውስጥ አግባብ ላለው ባለስልጣን መመረጣቸውን ማሳወቅ አለበት፡፡

6) ሕጋዊ ሰውነት ያገኘ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር የራሱ የሆነ አድራሻና የሥራ ክልል ይኖረዋል፡፡

7) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ቋሚ አድራሻውን ሲለውጥ ከ30 ቀናት ባልበለጠ ጊዜ ውስጥ አግባብ ላለው ባለስልጣን ማሳወቅ ይኖርበታል፡፡ ሌሎችም እንዲያውቁት በሚዲያ ማሳወቅ አለበት፡፧

8) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ሂሳቡን በውጪ ኦዲተር ለማስመርመር ሲፈልግ አስቀድሞ አግባብ ያለውን ባለስልጣን ማስፈቀድ አለበት፣

9) የኅብረት ሥራ ማህበራት የአባላትን ምርት በማሰባሰብ የተሻለ ገበያና ዋጋ እንዲያገኝ ማድረግ ይኖርበታል፣

10) የአባላትን ምርት በማሰባሰብ ወደተለያዩ ምርቶች በመለወጥ (እሴት በመጨመር) ደረጃቸውን ጠብቀውና ታሽገው በገበያ በማቅረብ ተጨማሪ ዋጋ እንዲያገኙ ማድረግ፣

11. Adoytit murti satqoh haysitak korissa tawwa itta masaaniq soolisak sinni murtih ossotina melleb ginaanama.
12. Baxaabaxsa le qasri satqooqa faxxiima uddurul faxximta mangal qeexal le mellebih adoytiitih xayyoysak, adoytit ossotina mawqok cataanama.
13. Adoytit murti dadlissa qasri teknolojik xalotwa gunnisak adoytit edde xoqoysimtuh barsaanama. Xayyoysaanama.
14. Baaxoh adda kee iro baaxoh masaaniqih takke maxxat meqe murti xayyoysoonuh adoytiitih qokol abaanama.
15. Adoytit tamrutuh faxaanah yanin satqooqa xaamitoonuh maali makaadoodallih yaaban luulâ taamah eglah kappitaalak abud yaceenimi.
16. Adoytit geyan murtik lon culot gital xoqoysimoonuh qedaddô qaada dadlisak qedaadissoh ayfaf yaceenimi
17. Adoytiitik murti dadlissa ammuntittel kusaq abak aydakaakan yaceen.

11) የአባላት ምርት በጥሬ እቃነት የሚጠቀሙ የተለያዩ አነስተኛና መካከለኛ ኢንዱስትሪዎችን በማቋቋም ለምርታቸው ተጨማሪ የገበያ ሁኔታ መፍጠር፣

12) የተለያዩ ዘመናዊ ግብዓቶችን በተገቢው ጊዜ፣ መጠን እንዲሁም ቦታ በተመጣጣኝ ዋጋ በማቅረብ በአባላት ላይ የሚደርሰውን ተጨማሪ ወጪ ማስቀረት፣

13) የአባላትን ምርትና ምርታማነት የሚያሳድጉ ዘመናዊ የቴክኖሎጂ ውጤቶችን ከተለያዩ ተቋማት በማፈላለግ አባላት እንዲጠቀሙባቸው ማስተዋወቅና ማቅረብ፣

14) ለሀገር ውስጥ ኢንዱስትሪና የውጪ ገበያ የሚሆን ጥራትና ደረጃውን የጠበቀ ምርት እንዲያመርቱ አስፈላጊውን ድጋፍ ማድረግ፣

15) አባላት ለማምረት የሚፈልጉትን የተለያዩ ግብዓቶች ገዝተው መጠቀም እንዲችሉ ከተለያዩ የገንዘብ ተቋማት ጋር በመደራደርና ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ካፒታል ብድር መስጠት፣

16) አባላት ከምርታቸው ከሚያገኙት ገቢ በአግባቡ ሊጠቀሙ የማያስችላቸውን የቁጠባ ባህል ማሳደግና የቁጠባ አገልግሎት መስጠት፣

17) ለአባላት ምርትና ምርታማነት ማደግ ወሳኝ የሆኑ ርዕሶች ላይ ጥናትና ምርምር ማድረግና ስልጠና መስጠት፣

18. Luulâ taamah eglaali adoytiitih ekistenshin ayfaf yaceen. Murti dadlisak baddaahisiyya daggoysan.

19. Luulâ taamah eglaali sinni dariifal gino gaddih dacayrii kee hanaawissot yangalen.

20. Luulâ taamah eglah addal ayfaf acee wayta ikoyta yastureenimih hangi yaceenimi.

21. Uddur elle tatre summitte luulâ taamah eglak maalu tabbixeemih taagah maddur biyak leemih taagah meqe taama dariifa ginnimtuh ken yastureenim hangi weewaytay.

22. Luulâ taamah eglaali lon xiqtok ugutak mekleh meqe meeri uddurul meklaanam faxximta.

23. Geeri abtoota luulâ taamah eglak edde xintal madqimele.

Siidoc ^heele^ exxa

Luulâ taamah eglaalih qaynoota, tayyaaqek waytâ cubbusso kabxah ekraaro kee edde xin madqa wagittaama

21. Luulâ taamah eglaalih qaynoota

1. Ummaan luulâ taamah egla amrutiyya hinnay ayfaf tacayuh hinnay nammam sittat abtuh xissimtu xiqtah.

18) የኅብረት ሥራ ማህበራት ለአባላት የኤክስቴሽን አገልግሎት በቀጣይነት ተደራሽ በማድረግ ምርትና ምርታማነትን በማሳደግና ብክነትን በመቀነስ ውጤታማ እንዲሆን መማድረግ፣

19) ኅብረት ሥራ ማህበራት በአከባቢ የተ ፈጥሮ ሀብት ጥበቃ እና እንክብካቤ ላይ የመሳተፍ፣

20) የኅብረት ሥራ ማህበራት አገልግሎት የማይሰጡ ንብረት አወጋገድ ጉዳይ ትኩረት ሊያገኝ ይገባል

21) ጊዜ ያለፈባቸው ኬሚካሎች የኅብረት ሥራ ማህበራትን ገንዘብ ስለሚይዝ፣ ኢኮኖሚያዊ ጉዳት ስላለው እና ምቹ የስራ ቦታን ለመፍጠር እንዲቻል አገልግሎት የማይሰጡ ንብረት አወጋገድ ጉዳይ በትኩረት ይሰራሉ፣

22) ኅብረት ሥራ ማህበራት እንደየ ሀብት መጠናቸው እና የስራ ባህርያቸው መሰረት መክፈል ያለባቸውን ግብር ወቅቱን ጠብቆ መክፈል አለባቸው፣

23) ሌሎች ተግባራት በኅብረት ሥራ ማህበሩ መተዳደሪ ደንብ ላይ በሚደነገገው መሰረት ይወሰናል፡፡

ክፍል ሦስት

የኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶች፣ አዋጭነት ጥናት፣ የንግድ ሥራ ዕቅድ እና የመተዳደሪያ ደንብ፤

21. የኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶች፤

1) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር የምርት ወይም የአገልግሎት መስጠት ወይም የምርትና የአገልግሎት መስጠት ተግባራትን አጣምሮ የሚያከናውን ሆኖ ሊደራጅ ይችላል፡፡

2. Buqre wag murtil taamittuh xissimta eglaalih qaynoota saq kee saqiimi maaqiddaa kee garbô xalu addat aallele.
3. Ta maasayyak 21 nali maasayyak 2 tanim elle anuk saq kee saqiimi luulâ taamah eglaalih qaynoota ciggiltam addat le.
   a) Saqi aydorrih luulâ taamah egla
   b) Saqi gablusiyyih luulâ taamah egla
   c) Can kee canak tawqeemih murti abah luulâ taamah egla
   d) Kullum tamratô luulâ taamah egla
   e) Diidaali taydarro luulâ taamah egla
   f) Dorrahih aydorrih luulâ taamah egla
   g) Saqi maaqo tamrato luulâ taamah egla
   h) Zibax tamrato luulâ taamah egla
4. Ta maasayyak 21 nali maasayyak 2 madqimtem elle anuk maaqiddi buqree kee garbok tawqe murtitteh luulâ taamah eglaalih qaynoota ciggiltam addat aallele.
   a) Maaqiddi murtih luulâ taamah egla
   b) Cawad maymaggah murtih luulâ taamah egla
   c) Buni murtih luulâ taamah egla

2) በግብርና ነክ በማምረት ተግባራት ላይ የሚደራጁ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶች የእንስሳትና የእንስሳት ተዋፅኦ፣ የሰብል እና የደን ውጤቶች የሚያካትት ይሆናል፤

3) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 21 ንዑስ አንቀፅ 2 እንደተጠበቀ ሆኖ የእንስሳትና የእንስሳት ተዋፅኦ ኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶች የሚከተሉትን ያካትታል፡፡

ሀ) የእንስሳት እርባታ ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ለ) የእንስሳት ማደለብ ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ሐ) የወተት እና የወተት ተዋጽኦ አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

መ) የአሣ አስጋሪዎች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ሠ) የንብ አናቢዎች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ረ) የዶሮ እርባታ ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ሰ) የእንሰሳት መኖ አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ሸ) የዝባድ አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

4) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 21 ንዑስ አንቀፅ 2 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የሰብል እና የደን ውጤቶች ኅብረት ሥራ ማህበር ዓይነቶች የሚከተሉትን ያካትታል፡፡

ሀ) የሰብል አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ለ) የዘር ብዜት አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ሐ) የቡና አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

d) Shenkora qaalih murti abah luulâ taamah egla
e) Caxaa xuwaa kee caxa mixi murtih luulâ taamah egla
f) Caxâ faaxu tamrute luulâ taamah egla
g) Camok kee qerto tamrute luulâ taamah egla
h) Efeq leeh daddoosih luulâ taamah egla
i) Garboo kee garbo xalih luula taamah egla

5. Tawwa ittaah fanti caddoh xissimta gasxisoo kee konistirakshin satqoo kee xalu tamrute luulâ taamah eglah qaynoota ciggiltam addat aallele.

a) Qaadal maqdin tamrute luulâ taamah egla
b) Gasxisoo kee konistirakshin uwwa tamrute luulâ taamah egla

6. Tawwa kee fanti caddol xissimta sanaaqat kee gabâ maqqaneh xalu tamrute luulah eglaalih qaynoota ciggiltam addat aallele.

a) Shammaani abta luulâ taamah egla
b) Buxaa kee biiroh uwwa bicissa luulâ taamah egla
c) Kallak bicisan uwwih luulâ taamah egla
d) Saabun kee saytunan uwwih bicsih luulâ taamah egla

መ) የሸንኮራ አገዳ አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ሠ) የአትክልት እና ፍራፍሬ አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ረ) የቅመማ ቅመም አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ሰ) የዕጣን እና የዱር ሙጫ አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ቀ)የመስኖ ልማት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ሸ) የደን እና የደን ውጤቶች አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

5) በአነስተኛና በመካከለኛ ደረጃ በሚደራጁ የማንባታ እና ኮንስትራክሽን ጥሬ ዕቃዎች እና ውጤቶች አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር ዓይነቶች የሚከተሉትን ያካትታል፡፡

ሀ) የባህላዊ ማዕድን አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ለ) የማንባታና ኮንስትራክሽን ዕቃዎች አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

6) በአነስተኛና በመካከለኛ ደረጃ የሚደራጁ የኢንዱስትሪ እና የዕደ ጥበብ ውጤቶች አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር ዓይነቶች የሚከተሉትን ያካትታል፡፡

ሀ) የሸመና ውጤቶች አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ለ) የቤት እና የቢሮ ዕቃዎች አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ሐ) የሸክላና የሸክላ ውጤቶች አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

መ) ሣሙናና የዕዳት ዕቃዎች አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

f) Bilaali bicsih luulâ taamah egla

7. Ayfaf acwah abtol xissimta luulâ taamah eglaalih qaynoota, xaamita luulâ taamah egla, maali qedaddoh kee abud luulâ taamah egla sigoh qarwah luulâ taamah egla, saytunan kee bilhadisso, buxal bicsen maaqoh, maaqô bicisso, barri korronti, merraytu kee baxaabaxsa le mihrat ayfaafayitteh qaynootat addat aallele.

8. Ta maasayyak 21 nali maasayyak 7 tanim anuk xaamita marih luula taamah eglaalih qaynoota ciggiltam addat aallele.

   a) Makaadok ugutak xissimta xaamitah ayfaafayih luulâ taamah egla
   b) Dariifak ugutak xissimta xaamitah ayfaafayih luulâ taamah egla

9. Ta maasayyak 21 nali maasayyak 7 tanim elle anuk maali qedaddoo kee abud luulâ taamah eglah qaynoota ciggiltam addat aallele.

   a) Makaadol qekitak xissimta maali qedaddoo kee abud luulâ taamah egla
   b) Dariifal qekitak xissimta maali qedaddoo kee abud luulâ taamah egla

10. Ta maasayyak 21 nali maasayyak 7 tanim elle anuk sigo qarwah luulâ taamah eglaalih qaynoota ciggiltam addat aallele.

ሠ) የጌጣጌጥ አምራቾች ኅብረት ሥራ ማህበር፣

7) በአገልግሎት መስጠት ተግባር ላይ የሚደራጁ የኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶች የሸማቾች፣ የገንዘብ ቁጠባና ብድር፣ የመኖሪያ ቤቶች፣ የጽዳትና ውበት፣ የባልትና ባልትና ውጤቶች፣ የምግብ ዝግጅት፣ የገጠር ኤሌክትሪክ፣ የትራንስፖርት እና የልዩ ሙያ አገልግሎት ዓይነቶችን የሚያካትት ይሆናል፤

8) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 21 ንዑስ አንቀፅ 7 እንደተጠበቀ ሆኖ የሸማቾች ኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶች የሚከተሉትን ያካትታል፡፡

   ሀ) ተቋሚን መሰረት አድርገው የሚደራጁ የሸማቾች አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣
   ለ) አከባቢን መሰራት አድርገው የሚደራጁ የሸማቾች አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

9) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 21 ንዑስ አንቀፅ 7 እንደተጠበቀ ሆኖ የገንዘብ ቁጠባና ብድር ኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶች የሚከተሉትን ያካትታል፡፡

   ሀ) ተቋሚን መሰረት አድርገው የሚደራጁ የገንዘብ ቁጠባና ብድር አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣
   ለ) አከባቢን መሰራት አድርገው የሚደራጁ የገንዘብ ቁጠባና ብድር አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

10) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 21 ንዑስ አንቀፅ 7 እንደተጠበቀ ሆኖ የመኖሪያ ቤቶች ኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶች የሚከተሉትን ያካትታል፡፡

a) Taameynit sigoh qarwah ayfaafayih luulâ taamah egla

b) Magaalah xiinâ sigoh qarwah ayfaafayih luulâ taamah egla

c) Barril xiinâ sigoh qarwah ayfaafayih luulâ taamah egla

11. Ta maasayyak 21 nali maasayyak 7 tanim elle anuk saytunan kee bilqisiyyi luulâ taamah eglah qaynoota ciggiltam addat aallele.

a) Wasak kaltih ayfaafayih luulâ taamah egla

b) Makeynâ kaqayloh ayfaafayih luulâ taamah egla

c) Sari kaqayloh ayfaafayih luulâ taamah egla

d) Buxaaxii kee daalâ saytunaanih ayfaafayih luulâ taamah egla

e) Bilqissô saaloonih ayfaafayih luula taamah egla

12) Ta maasayyak 21 nali maasayyak 7 tanim elle anuk baxsa le mihratih ayfaafayih luulâ taamah eglaalih qaynoota ciggiltam addat aallele.

a) Buqre qanduu kee industry sittat taydudule baqat abtoh ayfaafayih luulâ taamah egla

b) Maaqo biesiyyih ayfaafayih luulâ taamah egla

ሀ) የሠራተኞች የመኖሪያ ቤቶች አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ለ) የከተማ ነዋሪዎች የመኖሪያ ቤቶች አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ሐ) የገጠር ነዋሪዎች የመኖሪያ ቤቶች አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

11) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 21 ንዑስ አንቀፅ 7 እንደተጠበቀ ሆኖ የጽዳትና ውበት ኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶች የሚከተሉትን ያካትታል፡፡

ሀ) የቆሻሻ ማንሳት አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ለ) የመኪና ዕጥበት አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ሐ) የአልባሳት ዕጥበት አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

መ) የቤቶችና ግቢ ጽዳት አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ሠ) የውበት ሣሎን አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

12) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 21 ንዑስ አንቀፅ 7 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የሚከተሉት የኅብረት ሥራ ማህበራት ሊደራጅ ይችላል፡-

ሀ) የግብርናና የኢንዱስትሪ ጥሬ ዕቃን የሚያቀናብር የባልትና እና የባልትና ውጤቶች አግልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ለ) የምግብ ዝግጅት አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

c) Barri kooraanih ayfaafayih luulâ taamah egla

d) Merrayti ayfaafayih luulâ taamah egla

13. Ta maasayyak 21 nali maasayyak 7 tanim elle anuk baxsa le mihratih ayfaafayih luulâ taamah eglaalih qaynoota ciggiltam addat aallele.

a) Qaafiyat mihratih luulâ taamah egla

b) Cisab mixigwah ayfaafayih luulâ taamah egla

c) Barissoo kee aydakaakan mihrat leelah ayfaafayih luulâ taamah egla

d) Kooran qedebih mihrat leelah ayfaafayih luulâ taamah egla

e) Leê bamboh mihrat leelah ayfaafayih luulâ taamah egla

f) Qaklissoh ayfaafayih luulâ taamah egla

g) Acassaale mihratih ayfaafayih luulâ taamah egla

h) Gasxisoo kee orfaloh ayfaafayih luulâ taamah egla

i) Madqâ mihratih ayfaafayih luulâ taamah egla

14. Murtii kee ayfaafay acwah taamah bagul xissimta mangaafa buqre abah luulâ taamah eglaali addat allele.

ሐ) የገጠር ኤሌክትሪክ አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

መ) የትራንስፖርት አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

13) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 21 ንዑስ አንቀፅ 7 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የልዩ ሙያ አገልግሎት ሰጪ ኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነቶች የሚከተሉትን ያካትታል::

ሀ) የጤና ሙያ አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ለ) የሂሳብ አዋቂዎች አገልግሎት ኅብረት ስራ ማህበር፣

ሐ) የትምህርትና ሥልጠና ባለሙያዎች አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

መ) የኤሌክትሪክ ጥገና ባለሙያዎች አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ሠ) የውሃ ቧንቧ ሥራ ባለሙያዎች አገልግሎት ኅብረት ሥራ ማህበር፣

ረ) የማማከር አገልግሎት የኅብረት ሥራ ማህበር፣

ሰ) የምህንድስና ሙያ አገልግሎት የኅብረት ስራ ማህበር፣

ሸ) የግንበኞች እና እናጺዎች አገልግሎት ኅብረት ስራ ማህበር፣

ቀ)የህግ ሙያ አገልግሎት የኅብረት ስራ ማህበር፣

14) በማምረትና አገልግሎት መስጠት ተግባር ላይ የሚደራጁ ሁለገብ የገበሬዎች የኅብረት ሥራ ማህበራትን የሚያካትት ይሆናል::

15. Mangaafa luulâ taamah eglaali abtah tan mango abtootak addak ciggilta taamoomi edde tan:

a) Buqre taamoomi, kabxa taamoomii kee geeri taamoomi dadlisoonuh ken catoonuh adoytiitih abud ayfaf keenih gorrisak xayyoysaanama.

b) Yiysiisen buqre matteebannu hinnay cogda ilsiisoonuh adoytit fula le buqre murti akah geyan innah buqre satqooqa kee buqre silac xayyoysaanama

c) Luula taamah eglaalih gitaak adoytiitih nihir ossotina baahan. Murtii kee badaaqal nihir osisak qadaagal oobisan.

d) Luulâ taamah eglaalih adoytit sinni buqrek hinnay geeri taamoomik kabxak tawwa itta masnaqitte soolisak adoytiitik maddur arqo ginak mano keenik korsan.

e) Luulâ taamah eglaali adoytit qedaddo barisak, adoytit qaafiyat baritto barisak sabhalaalah yakke abud keenih abak taqbitte keenik yafgideenim xiqqimtah.

f) Sinni adoytiitih uwwitte xaamak qeedalle limoh keenit kalan.

15) ሁለገብ የኅብረት ሥራ ማህበራት ከሚያካናውኗቸው በርካታ ተግባራት መካከል የሚከተሉትን ዋና ዋና ተግባራት ይጠቀሳሉ፡-

ሀ) የግብርና ተግባራትን፣ የቢዝነስ ተግባራትን እና ሌሎች ሥራቸውን እንዲያሳድጉ ለመደገፍ ለአባላቱ ብድር አገልግሎት እንዲያገኙ በማፈላለግ ማቅረብ፣

ለ) የተሻሻለውን የግብርና ቴክኒክ ወይም ዘዴ በማበረታታት አባለት የላቀ የግብርና ምርት እንዲያገኙ የግብርና ግብዓቶችን እና የእርሻ መሳሪያዎችን ማቅረብ፣

ሐ) በኅብረት ሥራ ማህበራት አማካይነት በአባላቱ በሚያመረቱት የግብርና ምርትና ሌሎች ሸቀጦች ላይ እሴት በመጨመር ግብይት ማካሄድ፣

መ) የኅብረት ሥራ ማህበራት አባላት ከእርሻቸው ወይም ሌሎች ተዛማጅ ሥራዎች፣ ተጨማሪ ንግድና አነስተኛና መካከለኛ ደረጃ ያላቸው ኢንዱስትሪዎችን በማቋቋም የአባላትን ኢኮኖሚያዊ ሁኔታ በማሻሻል የኑሮ ዘይቤዎቻቸውን ማጎልበት፣

ሠ) የኅብረት ሥራ ማህበራት የአባላት የቁጠባ ባህል በማሳደግ፣ ለአባላት ጤናማነት፣ ትምህርት እና መዝናናት የሚሆን የብድር አገልግሎት ተደራሽ በማድረግ ችግራቸውን መፍታት ይችላሉ፣

ረ) ለአባሎቻቸው የተለያዩ እቃዎችን በተመጣጣኝ ዋጋ ገዝተው ያቅርቧቸዋል፣

Afar National Regional
Afar Language Cul
History Research C

g) Adoytit fanat yooboke kookaxaw (sittin way) yenek idoolinnal yafgiden.

16. Ummaan murti taamah bagul tan luulâ taamah eglah adoytit inkih saanih murti taamat sittalluk yangale mara yakkeenim faxximta.

17. Luulâ taamah eglaalih qaynoota wagittaamak ta maasayyak nali maasayyak 16 madqimtem elle anuk baxsale caalat luk xissiimiyyi esseroy xayyowtah iyya maddur kee ayyuntiinoh lon tuxiq cubbussol ismitti haan waqdi wagiitah yan doolat xagar baxsa le caalatal geeri langitteh luulâ taamah ken xisam duudah.

22. Luulâ taamah eglaalik yayyaaqek ayyaaqe waamih cubbusso gexsaanam wagitta

1 Ummaan luulâ taamah egla xissimtak afal tayyaaqe ayyaaqe waytam cubbusol asmite kal maxissimta.

2 Tayyaaqek ayyaaqe waytaamih cubbusso abtam wagiita doolat xagar xisah yan ukummô maroh adoytiiti

3. Too cubbusso dariifal luulâ taamah eglaali xisaanam maddur kee ayyuntiinno xoqoysik geysiisu xiqtam kee ayyuntak mano kortuh leh tan tuxiq yaybullem faxximta.

ሰ) በአባላት መካከል የተፈጠሩ አለመግባባቶችን በግልግል ዳኝነት እና ዳኝነት ለመፍታት ይሞክሩ፣

16) ማንኛውም በማምረት ሥራ ላይ የተሰማራ ኅብረት ሥራ ማህበር የሚያከናውናቸው ተግባራት ሁሉም አባላት በቀጥታ በጋራ ሆነው የማምረት ተግባራትን በአንድነት የሚፈፅሙ ሊሆን ይገባል::

17) የኅብረት ሥራ ማህበራትን ዓይነቶችን በተመለከተ በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 16 የተደነገገው እንደጠጠበቀ ሆኖ የተለየ ባህሪ ኖራቸው የሚቀርቡ የእንደራጅ ጥያቄዎችን ኢኮኖሚያዊ እና ማህበራዊ አስፈላጊነታቸውን በጥናት በማረጋገጥ አግባብ ያለው ባለስልጣን በልዩ ሁኔታ በሌሎች ዘርፎች የኅብረት ሥራ ሊያደራጅ ይችላል::

22. የኅብረት ሥራ ማህበራት የአዋጭነት ጥናት ማካሄድ

1) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር አዋጭነቱ በጥናት ሳይረጋገጥ ማደራጀት አይቻልም::

2) የአዋጭነት ጥናት አግባብ ባለው ባለስልጣን በሚቋቋመው የመስራች ኮሚቴ አባላት የሚጠና ይሆናል::

3) በአካባቢው ኅብረት ሥራ ማህበራትን በማደራጀት ሊያስገኝ የሚችለውን ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ጥቅም፣ የህብረተሰቡን አኗኗር እና ምቹ ሁኔታዎች የሚያሳይ መሆን አለበት::

4. Yayyaaqek ayyaaqewaamih cubbusso abeeniik geera luulâ taamah egla xissimtay axcee kee ma xissimta axce yakkeenim yargiqeenim faxximta.
5. Ta maasayyak 22 nali maasayyak (2) ugutak yakkeh yan luulâ taamah eglah xisoh tayyaaqek matayyaaqâ cubbusso ciggilta ximmooma addat le.
    a) Adoytiini caalat
    b) Foocafan adoytit yakku waa maritte
    c) Dariifal yan gadda
    d) Luulâ taamah egla abtu wayta giffo giffo le abtoota
    e) Maddurol tayyaaqek waytam
    f) Dariifal murtii kee ayfaf caalat
    g) Adoytit murtii kee ayfaf maca ceelam
    h) Faxoot kee xayyos caalat
    i) Matteebannul yayyaaqek waytam
    j) Maalul yayyaaqek waytamih tura
    k) Qadaagâ caalatih tura
6. Ta maasayyak 22 nali maasayyak (2) ugutak gexsan luulâ taamah eglaalih yuniyon kee federeshin xisoonuh aban tayyaaqek matayyaaqâ cubbusso ciggiltam addat aallele.

4) ሊደራጅ የታሰበው ኅብረት ሥራ ማህበር አዋጭነቱ በጥናት በማረጋገጥ ኅብረት ሥራ ማህበሩ እንዲደራጅ ወይም እንዳይደራጅ መወሰን ይኖርበታል፡፡

5) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 22 ንዑስ አንቀፅ 2 መሠረት የሚካሄደው የመሠረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበራት ለማደራጀት የሚደረግ የአዋጭነት ጥናት የሚከተሉትን ነጥቦች ያካትታል፤

    ሀ) የአባላትን ሁኔታ
    ለ) ወደፊት አባል ስለሚሆኑ ግለሰቦች
    ሐ) የአካባቢውን ሀብት
    መ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሚያከናውናቸው ዋና ዋና ተግባራት
    ሠ) የኢኮኖሚ አዋጭነት ሁኔታ
    ረ) የአካባቢው የምርት እና የአገልግሎት ሁኔታ
    ሰ) የአባላትን ምርትና አገልግሎት ሁኔታ
    ሸ) የፍላጎት እና አቅርቦት ሁኔታ
    ቀ) የቴክኒክ አዋጭነት
    በ) የፋይናንስ አዋጭነት ትንበያ
    ተ) የገበያ ሁኔታ ትንተና

6) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 22 ንዑስ አንቀፅ 2 የሚካሄደው የኅብረት ሥራ ማህበራት ዩኒዮንና ፌዴሬሽን ለማደራጀት የሚደረግ የአዋጭነት ጥናት የሚከተሉትን ነጥቦች ያካትታል፤

a) Adoytit caalata
b) Fooca fan adoytit takku wayta luulâ taamah eglaali wagitaama
c) Dariifal yan gadda
d) Luulâ taamah eglah gadda
e) Yangayyeh, maytanih tan ikoyta magoo kee kappitaala
f) Luulâ taamah egla taamittah giffo le abtoota
g) Maddur katuk yayyaaqek waytam (qadaaga)
h) Dariifal murtii kee ayfaf maca ceelam
i) Adoytiitih tan luulâ taamah eglaalih murtii kee ayfaafay maca ceelam
j) Faxoot kee xayyos maca ceelam
k) Matteebannul yayyaaqek waytam
l) Maali katuk yayyaaqek waytamih tura
m) Ayyuntiino xukko

ሀ) የአባላትን ሁኔታ
ለ) ወደፊት አባል ስለሚሆኑ ኅብረት ሥራ ማህበራት
ሐ) የአካባቢውን ሀብት
መ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ሀብት
ሠ) ተንቀሳቃሽ፣ ቋሚ ንብረት፣ ዕዳና ካፒታል
ረ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የሚያከናውናቸው ዋና ዋና ተግባራት
ሰ) የኢኮኖሚ አዋጭነት (የገበያ ሁኔታ)
ሸ) የአካባቢው የምርት እና የአገልግሎት ሁኔታ
ቀ) የአባል ኅብረት ሥራ ማህበራት ምርትና አገልግሎት ሁኔታ
በ) የፍላጎት እና አቅርቦት ሁኔታ
ተ) የቴክኒክ አዋጭነት
ቸ) የፋይናንስ አዋጭነት ትንበያ
ነ) የማህበራዊ ተጽኢኖ

23. Luulâ taamah eglaalik kabxa taamah ekraaroh bica wagittaama

1. Luulâ taamah eglak kabxâ taamah ekraaro ukummô maroh gabat bicta. Takkay ikkal kabxa taamah ekraaro bicse kal xissiimaanam maxiqan.
2. Kabxâ taamah ekraaro luulâ taamah egla fooca fan abtu wayta taamah giti ascossa akkele

23. የኅብረት ሥራ ማህበራት የንግድ ሥራ ዕቅድ ስለማዘጋጀት

1) የኅብረት ሥራ ማህበራ የንግድ ሥራ ዕቅድ በመስራች ኮሚቴ ይዘጋጃል፡፡ ሆኖም የንግድ ሥራ ዕቅድ ሳያዘጋጅ መደራጀት አይቻልም፡፡

2) የንግድ ሥራ ዕቅድ ኅብረት ሥራ ማህበር በቀጣይ ለሚያደርገው የስራ እንቅስቃሴ እንደ ፍኖተ ካርታ ሊጠቀምበት ይችላል፡፡

3. Ta maasayyak 23 nali maasayyak (1) ugutak bicsan kabxah ekraaro ciggilta addatinoona aallele.
   a) Luulâ taamah eglak mablaa kee farmo
   b) Luulâ taamah eglak madmaa kee abto
   c) Caalat makeelo
   d) Murti hinnay ayfaafay ekraaro
   e) Qadaaga makeelo
   f) Qadaagah ekraaro (limoo kee kalti/aylamiyya)
   g) Sahdayti caylih ekraaro
   h) Maali ekraaro

3) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 23 ንዑስ አንቀጽ (1) በተደነገገው መሠረት የተዘጋጀው የሥራ ዕቅድ የሚከተሉትን ይዘቶች ይኖሩታል፤
   ሀ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ራዕይ እና ተልዕኮ
   ለ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ዓላማ እና ተግባር
   ሐ) የሁኔታዎች ትንተና
   መ) የምርት ወይም የአገልግሎት ዕቅድ
   ሠ) የገበያ ትንተና
   ረ) የገበያ (የግዥ እና ሽያጭ) ዕቅድ
   ሰ) የሰው ሀይል ዕቅድ
   ሸ) የፋይናንስ ዕቅድ፡፡

24. Luulâ taamah eglak edde xin madqa

1. Wagiita doolat xagar yaceeh yan edde xiin qaquntak ugutak ukummô maro edde xin madqa bicissam faxximta.
2. Ukummô maro edde xin madqa bicissa waqdi tayyaaqek waytaamih cubbussot satqoh xoqoysimam xiqaanah
3. Ukummô maro bicsen edde xin madqah qakunta amolladi mododul xayyoysak qusubih doorimta taama miraacissa marol tabselon.

24. የኅብረት ሥራ ማህበር መተዳደሪያ ደንብ

1) የመስራች ኮሚቴ አግባብ ካለው ባለስልጣን በሚሰጠው መነሻ ረቂቅ ሞዴል መተዳደሪያ ደንብ መሠረት ለሚደራጀው ኅብረት ሥራ ማህበር መተዳደሪያ ደንብ ማዘጋጀት ይኖርበታል፡፡

2) የመሥራች ኮሚቴው መተዳዳሪያ ደንብ ሲያዘጋጅ የአዋጭነት ጥናትን እንደ ግብዓት ሊጠቀም ይችላል፡፡

3) በመስራች ኮሚቴው የተዘጋጀውን ረቂቅ መተዳደሪያ ደንብ ለመስራቾች ጉባዔ በማፀደቅ አዲስ ለሚመረጠው የሥራ አመራር ኮሚቴ የሚያስተላልፍ ይሆናል፡፡

4. Ta maasayyak 24 nali maasayyak (3) ugutak faaticisen edde xin madqa adoytiitil dirki takke.
5. Edde xin madqa luulâ taamah eglak amo raqta madqa kinnuk baxaa baxsa le miracsentitte, xissoosa, abtoota, adda xiinissoosa kee angaddaabeebah ukummo akkuk ayfoofele.
6. Luulâ taamah eglaalih edde xin madqa ciggilta radmooma aallele.
    a) Qidiino
    b) Sittin ceelo (inki afkan)
    c) Xuguugulumiyya (dooqumu)
    d) Inkih arcibisso
    e) Abnisimam duudaanam takkeemi
7. Luulâ taamah kuktak ixximak 985/2009 maasayyak 12 nali maasayyak(1) (a-m) bagul madqimtem elle anuk ummaan luulâ taamah eglah edde xinti ciggilta ximmooma addat aallele.
    a) Luulâ taamah eglak taama rakaakay kee arac baxxaqsu
    b) Adoytit maysaqarrah massoysiyya
    c) Adoytit luulâ taamah eglat elle tangalenna, elle yaysaqarrimen inna kee elle diiriyiman makko

4) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 24 ንዑስ አንቀፅ 3 መሠረት የፀደቀ የመተዳደሪያ ደንብ በአባላት ላይ አስገዳጅነትና ተፈፃሚነት ይኖረዋል፡፡

5) የመተዳዳሪያ ደንብ የኅብረት ሥራ ማህበሩ የበላይ ህግ በመሆን የተለያዩ የሥራ መመሪያዎች፣ አሰራሮች፣ አደረጃጀቶች፣ ውስጠ ደንቦች እና አፈፃፀሞች መነሻ ሆኖ ያገለግላል፡፡

6) የኅብረት ሥራ ማህበራት የመተዳደሪያ ደንብ የሚከተሉትን መርሆዎች ይኖሩታል፣
    ሀ) ግልፅነት፣
    ለ) ወጥነት፣
    ሐ) ቀጣይነት/ተከታታይነት፣
    መ) አካታችነት፣
    ሠ) ሊተገበር የሚችል ሊሆን ይገባል፡፡

7) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጁ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 12 ንዑስ አንቀጽ 1 (ከሀ-ነ) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር መተዳደሪያ ደንብ በተጨማሪነት የሚከተሉትን መያዝ አለበት፡፡
    ሀ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን የሥራ ክልል እና የቢታ መግለጫ
    ለ) የአባላት መዝገብ ስለማደራጀት፣
    ሐ) አባላት ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ስለሚቀበልበት፣ ስለሚመዘግብበት እና ስለየሚታገድበት ሁኔታ፣

d) Luulâ taamah eglak xisô rekisso

e) Amolladi modod, raatib modod, amok rada modod, baxsa le edde cabo faxxa caagiida.

f) Ayseqerriyya, saamii kee saami sumaqtah acwa

g) Luulâ taamah egla kappital elle ginta innih maknayitte

h) Cisab abbax kee maali xoqoysi wagittaama

i) Meklaalii kee ilsiisô siirat

j)

k) Luulâ taamah egla geeri eglaalit abtah tan angaarawitte

l) Luulâ taamah eglak baajet liggida

m) Hawwasos kee xiqto caddoh mamaxxaga

n) Luulâ taamah egla elle kurrunta inna, elle tangalle gurra, elle taddigille inna.

o) Luulâ taamah eglaalih addat yaabuke sittin way elle yafgiden gurra.

p) Luulâ taamah eglah fanxi elle xisan innaa kee xiinisso.

q) Luulâ taamah eglaalih qaklissa maroh xisoo kee abtoo kee qaaqa

r) Adoytiitih, miroctih kee taameynitih baritto kee aydakaakan acwa

s) Luulâ taamah eglaalik adda xiinissoh madqah addatiino

t) Edde xinti madqa edde tingirgire ayro, alsa, liggida lem faxximta

መ) የኅብረት ሥራ ማህበሩን ድርጅታዊ መዋቅር፣

ሠ) የጠቅላላ ጉባዔ መደበኛ፣ አስቸኳይ እና ልዩ ውሳኔ የሚያስፈልጋቸው ጉዳዮች፣

ረ) ስለመመዝገቢያና የዕጣና የዕጣ ሰርተፍኬት አሰጣጥ

ሰ) ስለኅብረት ሥራ ማህበሩ ካፒታል ማፍራት

ሸ) የሂሳብ አያያዝና ገንዘብ አጠቃቀም፣

ቀ) የብድር እና ብድር አስተዳደር፣

በ) የክፍያና የማበረታቻ ሥርዓት፣

ተ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ከሌሎች አካላት ጋር ስለሚያደርገው የቀጥታ እና የጎንዮሽ ግንኙነት፣

ቸ) የኅብረት ሥራ ማህበር የበጀት ዓመት

ነ) ኢንስፔክሽንና የብቃት ደረጃ ዕውቅና

ኘ) ኅብረት ሥራ ማህበራት የሚከፈልበት ወይም የሚዋሃድበት ወይም የሚፈርስበት ሁኔታ፣

አ) በኅብረት ሥራ ማህበራት ስለሚፈጠሩ ያለመግባባቶች አፈታት፣

ወ) ስለኅብረት ሥራ ማህበራት ፈንድ መቋቋምና አስተዳደር

ዘ) ስለኅብረት ሥራ ማህበራት አማካሪ ምክር ቤት አመሰራረት፣ ተግባርና ኃላፊነት፣

ጠ) ለአባላት፣ አመራር አካላት እና ቅጥር ሠራተኞች ትምህርትና ስልጣና ስለመስጠት፣

ጨ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ውስጠ ደንብ ይዘቶች፣

ቀ) መተዳደርያ ደንብ የጸናበት ቀን፣ ወር እና ዓመተ ምህረት፣ መያዝ አለበት።

8. Wagiita doolat xagar yeyseqerre luulâ taamah eglah edde xintak korraq luulâ taamah eglah yaduurem faxximta

25. Luulâ taamah eglaalih edde xinti madqah maysaasa wagittaama

1. Luulâ taamah eglaalih kuktak 985/2009 kee ta maasayyak ugutak yeyseqerren ummaan luulâ taamah egla migaq korissam faxxek edde xinti madqa korissam faxximta.
2. Ummaan luulâ taamah egla tiysiiseh tan edde xinti amolladi modod faaticisaanamah taysaqarre buxal xayyoyseenih oggolimam fan loowo mali.
3. Edde xin madqay yiysiiseeni luulâ taamah kuktak 985/2009 hinnay ta miracsental bicam timixxigek, yeyseqerrimu kaa waassam ane waytam yaysaqarre xagar Yayseqerre reedanti edde xinti madqa akkuqe week sabab edde haak ta waktil akah ayseqerreme waam kutbeh yaysixxigem faxximta. Tohuk ugutak waaga le mari yenek kulli cadol geytimta yoo maxiqta caxal 30 ayroh addat weeqa xayyoysitam duudah.

yaysaqarrem duudah

8) አግባብ ባለው ባለስልጣን የተመዘገበው የኅብረት ሥራ ማህበር መተዳደሪያ ደንብ ቅጂ ወደ ኅብረት ሥራ ማህበሩ መመለስ አለበት፣

25. የኅብረት ሥራ ማህበራትን መተዳደሪያ ደንብ ስለማሻሻል

1) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ 985/2009 እና በዚህ አንቀጽመሰረት የተመዘገበ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር የስም ለውጥ ሲያደርግ መተዳደሪያ ደንቡን ማሻሻል ይኖርበታል።

2) የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር የተሻሻለ መተዳደሪያ ደንብ በጠቅላላ ጉባኤ የፀደቀና ለመዝጋቢው አካል ቀርቦ እስከሚመዘገብ ድረስ ዋጋ የለውም

3) የመተዳደሪያ ደንቡቹ ማናቸውም ማሻሻያዎች ከኅብረት ሥራ ማህበራት አወጅ 985/2009 ወይም ከዚህ መመሪያ ጋር የሚስማማ ሆኖ ከተገኘ ማሻሻያውን እንዲመዘግብ የሚከለከል አለመሆኑን የመዝጋቢው ሲያረጋግጥ ሊመዘግብ ይችላል፡፡

4. Yayseqerre reedanti edde xinti madqa akkuqe week sabab edde haak ta waktil akah ayseqerreme waam kutbeh yaysixxigem faxximta. Tohuk ugutak waaga le mari yenek kulli cadol geytimta yoo maxiqta caxal 30 ayroh addat weeqa xayyoysitam duudah.
5. Kulli caddol yan wagiita doolat xagar luulâ taamah eglah edde xin madqah maysaasa yayseqerre waqdi asmat le yiysiisen sanadak korraq luulâ taamah eglah yaceem faxximta. Tohum ta maysaasa missat yeyseqerreenimih tabbixsime alhum kinni.
6. Ta masayyah madmak ugutak "maysaasa" itta qangara qusba edde xinta yayyaaqeenim kee edde xinta korsaanam hinnay duugiyya inkih addat le.
7. Faxxe luulâ taamah eglah migaq
    a) Geeri luulâ taamah eglah migaq ceelam ma faxximta.
    b) Wohut xoqoysimaanam yaysaqarri mabla badissam mafaxximta.
    c) Ta madqal yeyseqerren geeri eglah migaq ceela migaq akke waytaama
    d) Madqal waasen migaq akke waytaama.
    e) Polotikâ partit hinnay polotika partih saqalih migaq yascasse migaq akke waytaama.

4) መዝገቢው ባለሥልጣን ማንኛውንም የመተዳደሪያ ደንብ ማሻሻያ የማይመዘግብ ከሆነ አለመመዝገቡን በወቅቱ በጽሑፍ ማሳወቅ ይኖርበታል፡፡ በዚህ መሰረት ቅሬታ ያለው ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ቅሬታውን በየደረጃው ለሚገኘው ይግባኝ ሰሚ ችሎት በ 30 ቀናት ውስጥ ማቅረብ አለበት፡፡

5) በየደረጃው ያለው አግባብ ያለው ባለስልታን የኅብረት ሥራ ማህበሩን የመተዳደሪያ ደንብ ማሻሻያ በሚመዘግብበት ጊዜ የተረጋገጠውን ማሻሻያ ቅጅ ለኅብረት ሥራ ማህበሩ መስጠት አለበት፡፡ ይህም ማሻሻያው በትክክል መመዝገቡን የሚያረጋግጥ ተጨባጭ ማስረጃ ይሆናል፡፡

6) በዚህ አንቀጽዓላማ መሰረት "ማሻሻያ" የሚለው አገላለጽ አዲስ መተዳደሪያ ደንብ ማውጣት እና መተዳደሪያ ደንቡን መተካት ወይም መሻርን ያጠቃልላል ፡፡

7) የትኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ስም፡
    ሀ) ከሌላ ኅብረት ሥራ ማህበር ስም ጋር ተመሳሳይ ስም ሊኖረው አይችልም፤
    ለ) መጠቀሙ በመዝጋቢው አስተያየት ግራ ሊያጋባ ወይም ሊያሳስት አይገባም፤
    ሐ) በዚህ ሕግ ከተመዘገበው ሌላ የኅብረት ሥራ ማህበር ስም ጋር ተመሳሳይ መሆን የለበትም፤
    መ) በሕግ የተከለከለ መሆን የለበትም
    ሠ) ከፖለቲካ ፓርቲ ወይም ከፖለቲካ ፓርቲ መሪ ጋር ግንኙነት መኖሩን የሚጠቁም ወይም የሚያመለክት መሆን የለበትም፤

Ferey [heele] exxa

Luulâ taamah eglah muggaaqinnu kee astah maqna, taama rakaakaya, elle taamitan aracih maybalaalaqa, cisab abbax kee maali xoqoysim wagittaama

26) Luulâ taamah eglah muggaaqisso, asta maqna

1. Ta xissiimiyyi miracsentak ugutak xissimta ummaan luulâ taamah egla issi migaq aallele. Teetih yacen muggaaqinni inki maysaqarrah dariifal inki migaaqak biso takkem ma faxximta.
2. Inki taama rakaakayih addal duma luula taamah yeceenih sugen migaq sarra xissimte eglah migaq yakkem ma faxximta.
3. Luulâ taamah eglah kuktih ixximak 985/2009 maasayyak 9 madqintem elle anuk ummaan luulâ taamah egla amolladi mododul baxsa le edde cabol tatrusan asta, asta maqna kee muhri aallele.
4. Ummaan luulâ taamah eglah migaq astaa kee muhri bagul asu xiqam geeri mari waqa akak xayyoyseweem madqal diggossu heenih wagiitah yan doolat xagar eyseqerri heek geera.

ክፍል አራት

የኅብረት ሥራ ማህበር ስም ስያሜ እና አርማ ትርጉም፣ የሥራ ክልልና የመስሪያ ቦታ መግለጫ እና የሂሳብ አያያዝና ገንዘብ አጠቃቀም

26. የኅብረት ሥራ ማህበር ስም ስያሜ እና አርማ ትርጉም

1) በዚህ የአደረጃጀት መመሪያ መሠረት የሚደራጅ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር የራሱ የሆነ መጠሪያ ስም ይኖረዋል:: የሚሰጠው የስም ስያሜ በአንድ የምዝገባ ክልል ውስጥ ከአንድ በላይ ስም ሊሆን አይችልም::
2) በአንድ የሥራ ክልል ውስጥ አስቀድሞ የተሰጠ የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ስም በስራ ክልሉ ለተደራጀ ለሌላ ኅብረት ሥራ ማህበር መጠሪያ ሆኖ ሊሰየም አይችልም::
3) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀፅ 9 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ የሚወሰን አርማ፣ የአርማ ትርጓሜ እና ማህተም ይኖረዋል::
4) የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ስም፣ አርማና ማህተም ስራ ላይ መዋል የሚችለው ሦስተኛ ወገኖች ቅሬታ ያላቀረቡ መሆኑ በህግ ሲረጋገጥ አግባብ ላለው ባለስልጣን ቀርቦ ሲመዘገብ ብቻ ነው::

5. Ummaan luulâ taamah eglah muhri eglak migaaqa, asta leeh, ugugguba tii maroytah yaniih, amoggina tii affara gammi li yakkem xiqah.
6. Muhril haan afah tu gactek, luulâ taamah eglah qaynat kee caddibnah gurral sissinim takke way baaxoh addah kee iro baaxol edde xoqoysimam yaallu xiqah.
7. Ta maasayyak nali maasayyak(5) madqeenim elle anuk muhrik dagah exxal eglak migaq rakaakay afat gacaah, guba federeral taamah afah gudel eglak asta elle gacele.
8. Baad angaaraw le eglaalih muhrik dagah exxal eglak migaq rakaakayak taamah af tikki iyyeh guba raqta exxal ingiliz af elle haan gudel eglah asta elle gacta.
9. Luulâ taamah eglaalih asta qado maqna leeh, ken taama baxxaqissam akkuk dariifa qaada, aydaaduu kee nihir yaybulle, fooca fan meqe qaago taybullem takkem faxximta.
10. Ummaan luulâ taamah egla tayyaaqe murti hinnay taceen ayfaafayah moddaqinnu diggoysuh issi astaa kee muhrit xoqoysimam faxximta. Ummaan luulâ taamah egla muhtii kee asta sitta celtaah, badis lem ma faxximta.

5) የማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ማህተም የኅብረት ሥራ ማህበሩን ስምና አርማ የያዘ ሆኖ ማህተሙ የግርጌው ክብ እና የራስጌው አራት ማዕዘን ቅርፅ ያለው ሊሆን ይችላል፡፡

6) በማህተሙ ላይ የቋንቋ አጠቃቀምን በተመለከተ እንደ ኅብረት ሥራ ማህበራት ዓይነትና ደረጃ የተለያየ ቢሆንም በአገር ውስጥ እና በውጭ አገራት የሚጠቀሙበትን ሊወስን ይችላል፡፡

7) በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ 5 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የማህተሙ የላይኛው ክፍል የኅብረት ሥራ ማህበሩ ሙሉ ስም በአካባቢው የሥራ ቋንቋ ሆኖ ከታች የፌደራል የሥራ ቋንቋ ያለው እና መሀሉ የኅብረት ሥራ ማህበሩን አርማ የያዘ ይሆናል፡፡

8) በሥራ ባህሪያቸው በዓለም አቀፍ ግንኙነት ውስጥ የሚሳተፉ ኅብረት ሥራ ማህበራት ማህተም የላይኛው ክፍል የኅብረት ሥራ ማህበሩ ሙሉ ስም በአካባቢው የስራ ቋንቋ ሆኖ ከታች በእንግሊዘኛ ቋንቋ ያለው እና መሀሉ የኅብረት ሥራ ማህበሩን አርማ የያዘ ሊሆን ይችላል፡፡

9) የኅብረት ሥራ ማህበራት አርማ ግልፅ ትርጉም ያለው ሆኖ ተግባራቸውን የሚገልፅ፣ የአካባቢውን ባህል፣ ታሪክ፣ እሴትና የወደፊት ተስፋን የሚያሳይ ሆኖ መቀረፅ ይኖርበታል፡፡

10) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በሚያመርተው ምርት ወይም በሚሰጠው አገልግሎት ላይ ህጋዊነቱ ለማረጋገጥ የሚያገለግል የራሱን አርማና ማህተም መጠቀም አለበት፡፡ ሆኖም የማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር አርማና ማህተም ተመሳሳይና አሳሳች መሆን የለበትም፡፡

11. Ummaan luula taamah eglah muhrii kee asta, egla tayyaaqe maysaxxagal, waraakitil, maybalaalaqool, luulâ taamah eglah migaaqal ferma elle hayya haan sanadwat inkih muhrti gacam faxximta.

12. Luulâ taamah eglah migaq, astaa kee muhri korsaanam xiqqimtam amolladi mododuk baxsa le edde cabo kinnuk qusba migaq, qusba asta kee muhri wagiita doolat xagaral xayyoosak yayseqerrime waqdi.

13. Ummaan luulâ taamah egla astaa kee muhri korsih essero xayyossek wagiita doolat xagar luglugak, mango yakriyen maybaalaalaqal yayyaaqe. Maybalaalaqat tawqe 30 ayroh addat sadi xayyoowe week, migaq korsa namma ayroh addat faaticisa

14. Ummaan num wagiita doolat xagarak idini geekal migaq bagut, astat hinnay muhrit "luulâ taamah egla" itta maxcot xoqoysimam ma duuda.

27) Luulâ taamah eglaalik taamâ rakaakaya

1. Kulli qusubih solte hinnay kurruumeh hinnay yengeleenih xissimta luulâ taamah eglak taamâ rakaakay maysaqarra teetik elle aben taamâ qaynat,

11) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር አርማና ማህተም በኅብረት ሥራ ማህበሩ ማስታወቂያዎች፣ ደብዳቤዎች፣ ሌሎች መግለጫዎችና በኅብረት ሥራ ማህበሩ ስም በሚፈረሙ ሰነዶች ላይ ማህተም ማረፍ አለበት፡፡

12) የኅብረት ሥራ ማህበር ስም፣ አርማ እና ማህተም መለወጥ የሚቻለው በጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ ሆኖ አዲስ ስም፣ አርማ እና ማህተም አግባብ ባለው ባለስልጣን ቀርቦ ሲመዘገብ ብቻ ነው፡፡

13) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር አርማ እና ማህተም ለውጥ ጥያቄ ሲያቀርብ አግባብ ያለው ባለሥልጣን አጣርቶ ሰፊ ሽፋን ባለው ጋዜጣ ያወጣል፡፡ ጋዜጣው ከወጣበት ቀን አንስቶ በሰላሣ ቀን ወስጥ ተቃዋሚ ካልቀረበ የስም ለውጡን በሁለት ተከታታይ የስራ ቀን ውስጥ ያጸድቃል፡፡

14) ማንኛውም ሰው አግባብ ካለው ባለሥልጣን ፍቃድ ሳያገኝ በስም፣ በአርማ እና በማህተም ላይ "የኅብረት ሥራ ማህበር" የሚለውን ስያሜ መጠቀም አይችልም፡፡

27. የኅብረት ሥራ ማህበራት የሥራ ክልል

1) ማንኛውም በአዲስ የሚቋቋም ወይም በመከፈል ወይም በመዋሃድ የሚደራጅ የኅብረት ሥራ ማህበር የሚኖረው የሥራ ክልል በተመዘገበበት የሥራ መስክ፣ ዓላማ እና ተግባር በመተዳደሪያ ደንቡ ውስጥ በሚወሰነው መሰራት ይሆናል፡፡

2. Inki taamâ rakaakayal sitta celta, taama, madmaa kee abto le luulâ taamah eglaali qaynoota soltam ma xiqqimta.

3. Taama rakaakay, adoytit mangih sigoh elle yanin guubul xissiimele hinnay taama elle aban ikkel waadoysaanam bicta.

4. Ummaan luulâ taamah egla adoytit inkih eleelissuh (guftuh) taama rakaakayih addal ludda fakam duudah.

5. Ummaan luulâ taamah egla elle yeyseqerrime taama rakaakayak irol eglak leenâ biiro faktam maduuda. Takkay immay taama tasassakuk wagiita doolat xagarallih yaabak (malisak) idnisa waqdi leena biiroh aftok taama elle aban gubwa fakaanam bictah.

6. Ta maasayyak 27 nali maassayyak(5) tanim elle anuk, qadaagâ fantaaxawih biiroora hinnay caagid bakta biiroora fakaanam bictah hinnay dukkaan fakaanam bictah.

7. Ummaan luulâ taamah egla taamâ rakaakayih addal faku xiqam ayfaf acwah ludda taama rakaakayak irol caagid bakta biiro hinnay ayfaf acawah k/buxa hinnay dukkaan fakek:-

2) በአንድ የሥራ ክልል ውስጥ ተመሳሳይ የሥራ መስክ፣ ዓላማ እና ተግባር ያላቸው የኅብረት ሥራ ማህበራት አይነቶች ሊቋቋሙ አይችልም::

3) የሥራ ክልሉም አወሳሰን አባላት በሚኖሩበት ወይም በሚሠሩበት ወሰን በማካለል ሊሆን ይችላል::

4) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር አባላትን ተደራሽ ለማድረግ በሥራ ክልሉ ውስጥ የተለያዩ ቅርንጫፎችን ሊከፍት ይችላል::

5) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ከተመዘገበበት የሥራ ክልል ውጪ የኅብረት ሥራ ማህበሩን ዋና ጽ/ቤት ወይም ቅርንጫፍ መክፈት አይችልም:: ሆኖም ለሥራ ቅልጥፍና ሲባል የዋናው ጽ/ቤት የአገልግሎት መስጫ ቅርንጫፍ አግባብ ካለው ባለስልጣን ሲፈቀድለት ብቻ ሊከፍት ይችላል::

6) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 27 ንዑስ አንቀፅ 5 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የግብይት ተግባራት ላይ የተሰማሩ ኅብረት ሥራ ማህበራት ለሥራ ቅልጥፍና ሲባል ከሥራ ክልላቸው ወጪ የተለያዩ መደራሻዎች ላይ የገበያ ትስስር ማድረግ የሚያስችል የጉዳይ ማስፈፀሚያ ወይም የአግልግሎት መስጫ ጽ/ቤት ወይም ሱቅ መክፈት ይችላሉ::

7) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በሥራ ክልሉ ውስጥ ሊከፍተው የአግልግሎት መስጫ ቅርንጫፍ ወይም ከሥራ ክልሉ ውጪ የጉዳይ ማስፈፀሚያ ወይም የአግልግሎት መስጫ ጽ/ቤት ወይም ሱቅ ሲከፍት:-

Qafar Ag/Ra/Do Qafar Afaay Qaadaa Kee Adaa Kusaaqih Fanteena ... Afar National Regional ... Language Cu... History Research C...

a) Amolladi mododih oggol faxxiima
b) Edde xinti madqah addal nagay qaddoysaanama
c) Wagiita doolat xagarah aysaxxaguk mamaxxaga taallem faxximta.

ሀ) የጠቅላላ ጉባኤ ይሁንታ ማግኘት ይኖርበታል፣
ለ) በመተዳደሪያ ደንቡ ውስጥ በሚገባ መካተት ይኖርበታል፣
ሐ) አግባብ ላለው ባለስልጣን ማሳወቅና እውቅና ሊኖረው ይገባል፣

8. Ta maasayyak 27 nali maasayyak(7) mudeenim elle anuk fakeenih sugen caagid bakiyyih biiro hinnay ayfaafay acwah k/buxa hinnay dukkaan hinnay luddi baxaabaxsa le sababitteh luulâ taamah egla alfimtay ittek hinnay yaysaaduh targiqe waqdi.

8) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 27 ንዑስ አንቀፅ 7 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ተከፍቶ የነበረውን የጉዳይ ማስፈፀሚያ ወይም የአግልግሎት መስጫ ጽ/ቤት ወይም ሱቅ ወይም ቅርንጫፍ በተለያዩ ምክንያቶች የኅብረት ሥራ ማህበሩ እንዲዘጋ ወይም ለማቆም ሲወስን፤

a) Amolladi mododih oggol geytaama
b) Saduh yan mari ane waam madqal diggoysaanama
c) 15 ayroh addat wagiita xagarah kutbeh yaysixxigem faxximta.

ሀ) የጠቅላላ ጉባኤ ይሁንታ ማግኘት ይኖርበታል፣
ለ) የሦስተኛ ወገኖች ቅሬታ አለመኖሩን በህግ ማረጋገጥ አለበት፣
ሐ) አስራ አምስት ቀን ጊዜ ውስጥ አግባቡ ላለው ባለስልጣን በደብዳቤ ማሳወቅ ይኖርበታል፡፡

9. Inki taama rakaakayal sissin taamah bagul, madmaa kee abtol xissimte eglah addat adoytah yan ummaan num adoyta yakkem xiqah.

9) በአንድ የሥራ ክልል ውስጥ በተለያየ የሥራ መስክ፣ ዓላማና ተግባር ላይ በተደራጁ ኅብረት ሥራ ማህበር ውስጥ ማንኛውም ሰው አባል መሆን ይችላል፡፡

10. Ta maasayyak ugutak xissimta luulâ taamah eglah taama rakaakay eglak maddur xoqoysi lem takkem faxximta. Adda fako akak eglak edde xintal madqimele.

10) በዚህ አንቀጽመሠረት የሚመሰረት የኅብረት ሥራ ማህበር የሥራ ክልል የኅብረት ሥራ ማህበሩን ኢኮኖሚያዊ ጠቀሜታ መሠረት ያደረገ ይሆናል፡፡ ዝርዝር ሁኔታው በኅብረት ሥራ ማህበሩ መተዳደሪያ ደንብ የሚወሰን ይሆናል፡፡

28. Taamah aracih maybalaalaqa

1. Ummaan luulâ taamah egla xissimta waqdi taama elle aba aracay elle rankisen hinnay xaamen, hinnay mardeh lon, hinnay acwah geeni yaalleenim faxximta.
2. Ummaan luulâ taamah egla geyteh tan madqal yamixxige arac wagiita doolat xagarah warisak yayseqerrem hinnay yaysixxigeenim faxximta.
3. Luulâ taamah eglak taamah aracih korsi yekkek, wohim sada mari ane waam yismiteek geera 15 ayroh addat wagiita doolat xagarah kutbel warsam faxximta

29. Luulâ taamah eglaalik cisab abbax kee maali xoqoysi wagitaama

1. Ummaan luulâ taamah egla culoo kee awqenti sanadwa kulli ayro yayseqerrem faxximta
2. Luulâ taamah eglaali meklen maaluh yoofenta hirgaanam, hirgen maaluh yoofenta yaceenim faxximta.
3. Ta maasayyak 29 nali maasayyak (1) kee (2) muddumtem elle anuk luulâ taamah eglaalih qaynootal kee caddibnal ciggilta yoofentitte yaallem faxximta.

28. የመስሪያ ቦታ መግለጫ

1) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር እንደየስራ ባህሪው መሠረት ሲደራጅ ስራውን የሚያከናውንበት በምደባ፣ በግዥ ወይም በኪራይ ወይም በስጦታ የተገኘ የመስሪያ ቦታ ይኖረዋል፡፡

2) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ያገኘውን ህጋዊ የሆነ ቦታ መግለጫ አግባብ ላለው ባለስልጣን በማቅረብ ማስመዝግብ ወይም ማሳወቅ ይኖርበታል፡፡

3) የኅብረት ሥራ ማህበሩ የመስሪያ ቦታ የአድራሻ ለውጥ የሚያደርግ ከሆነ የተደረገውን ለውጥ የሦስተኛ ወገኖች ቅሬታ አለመኖሩን በህግ ሲረጋገጥ አስራ አምስት ቀን ባልሞላ ጊዜ ውስጥ አግባቡ ላለው ባለስልጣን በደብዳቤ ማሳወቅ ይኖርበታል፡፡

29. የኅብረት ሥራ ማህበራት የሂሳብ አያያዝና ገንዘብ አጠቃቀም

1) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ገቢና ወጪውን በተገቢ ሰነዶች በየዕለቱ መመዝገብ ይኖርበታል፡፡

2) የኅብረት ሥራ ማህበራት ለከፈሉት ማንኛውም ክፍያ ማስረጃ የመቀበል ለሰበሰቡት ገቢም በወቅቱ ህጋዊ ደረሰኝ መስጠት ይኖርባቸዋል፡፡

3) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 29 ንዑስ አንቀፅ 1 እና 2 የተገለፀው እንደተጠበቀው ሆኖ እንደየህብረት ሥራ ማህበሩ ዓይነትና ደረጃ የሚከተሉትን ደረሰኞች ሊኖሩት ይገባል፤

a) Culô yoofenta
b) Awqenti yoofenta
c) Ayrol takke limoh yoofenta
d) Abud limoh yoofenta
e) Gabak gabah takke limoh yoofenta
f) Qasbi meklah cibta
g) Culta ikoh makkaqah yoofenta
h) Tawqe ikoh tabsih yoofenta
i) Sinni edde xintal faaticisen geeri yoofentitte.

4 Maali yawqay axcuk idnisa luulâ taamah eglah mirac culo makobxisa.

5 Luulâ taamah eglah lakqo yabbixi ayroh addal qado lakqoh kobxiseh yan maalu culoo kee awqenta, awqenti lowsiiseynal aysaqarruk cisab saqalah gabbaaqo xayyoysa.

6 Luulâ taamah eglak kutbeh kaa awliseenih akke waytek faxe num luulâ taamah eglah migaaqal lakqo yabbixi yakkem ma duuda.

7 Ummaan luulâ taamah egla culoo kee awqenta elle abam amolladi maro faaticisse baajet takkem faxximta.

8. Ummaan luulâ taamah egla doolatak takku doolat akke sinni gaboobik geyta cato kee acwa yeyseqerreh daffeysaanam faxximta.

ሀ) የገቢ ደረሰኝ፣
ለ) የወጪ ደረሰኝ፣
ሐ) የዕለት ሺያጭ ደረሰኝ፣
መ) የዱቤ ሽያጭ ደረሰኝ፣
ሠ) የእጅ በእጅ ሽያጭ ደረሰኝ፣

ረ) የደሞዝ መክፈያ ሰነድ፣
ሰ) የንብረት ገቢ መረከቢያ ደረሰኝ
ሸ) የንብረት ወጪ ማስረከቢያ ደረሰኝ
ቀ) በመተዳደሪያ ደንባቸው በሚወስኑት መሰረት ሌሎች ደረሰኞች፣

4) ገንዘብ ወጪ እንዲሆን የሚፈቅድ የኅብረት ሥራ ማህበሩ አመራር አካል ገንዘብ አይሰበስብም፣ የሂሳብ ምዝገባ ሥራም አያከናውንም፡፡

5) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ገንዘብ ያዥ በየዕለቱ የጥሬ ገንዘብ ገቢና ወጪ በጥሬ ገንዘብ ገቢና ወጪ መቆጣጠሪያ ላይ በመመዝገብ ለሂሳብ ሹም ሪፖርት ያደርጋል፡፡

6) ከኅብረት ሥራ ማህበሩ በጽሁፍ ካልተወከለ በስተቀር ማንም ግለሰብ በኅብረት ሥራ ማህበሩ ስም በገንዘብ ተቀባነት ስራ ላይ ሊሰማራ አይችልም፡፡

7) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ገቢውንም ሆነ ወጪውን የሚፈፅመው በጠቅላላ ጉባዔ በፀደቀው በጀት መሠረት ብቻ ይሆናል፡፡

8) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ከተለያዩ የመንግስትም ሆነ መንግስታዊ ካልሆኑ ተቋማት የሚያገኘውን ስጦታና ድጋፍ በመዝገብ መዝግቦ መያዝ ይኖርበታል፡፡

9. Ta maasayyak 29 nali maasayyak (8) tanim anuk yeceen acwa lakqo tenek luulâ taamah eglah culo yoofenti elle yaggiriqqe qedaddô sandugut culta.

10. Yeceen acwa qaynatah tenek maluh amoomisak iko culoh yoofenti elle yaggiriqqem faxximta. Ta acwa amolladi mododul xayyoysak yayseqerren.

11. Ummaan luulâ taamah egla taamal cato kaah tekke maysaqarroori aallele.
    a) Culo maysaqarra
    b) Awqenti maysaqarra
    c) Cisab lejer maysaqarra
    d) Cisab qeedalisoh maysaqarra
    e) Qado lakqoh lowsiisih maysaqarra
    f) Geeri edde xin madqan faaticisan maysaqarroori

12. Maalu elle kobxisan yoofenta takku geeri cisab celli hoyta sanadwa meqe ket daagisaanam faxximta. Baxaabaxsa le sababitteh finqittek sissikuk wagiitah yan madqâ xagooruh warsaanama. Rettemat kaado warsaanama.

13. Luulâ taamah eglaalik baxaabaxsa le maroh adoytit sinni eglaa kee adoytiitih yaceen ayfaafayah mekla mageyan. Takkay immay luulâ taamah eglah sabbatah eglak 5 kiilo meterik biso takkem gexek ken adda xintak ugutak assenti maalu kaah meklan. Merrayti maqooy usuk xayyoysa yoofentak ugutak kaah meklan.

9) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 29 ንዑስ አንቀፅ 8 የተገለፀው እንደተጠበቀ ሆኖ የተበረከተው ስጦታ በጥሬ ገንዘብ ከሆነ በኅብረት ሥራ ማህበሩ የገቢ ደረሰኝ ተቆርጦ በቁጠባ ሂሳብ ውስጥ ገቢ መሆን ይኖርበታል፤

10) የተበረከተው ስጦታ በዓይነት ከሆነ በገንዘብ ተተምኖ በንብረት ገቢ ደረሰኝ እና በንብረት ገቢ መዝገብ መመዝገብ ይኖርበታል፤ ይህንንም የተበረከተ ስጦታ በጠቅላላ ጉባዔ አስወስኖ ማስመዝገብ አለበት፡፡

11) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር ለሚያከናውናቸው ተግባርት የሚያገለግሉ የሚከተሉትን መዛግብቶች ሊኖሩት ይገባል፤
    ሀ) የገቢ መዝገብ፣
    ለ) የወጪ መዝገብ፣
    ሐ) የሂሳብ ሌጀር መዝገብ፣
    መ) የሂሳብ ማመዛዘኛ መዝገብ፣
    ሠ) የጥሬ ገንዘብ መቆጣጠርያ መዝገብ፣
    ረ) በመተዳደሪያ ደንባቸው በሚወስኑት መሰረት ሌሎች መዛግብቶች፣

12) የገንዘብ መሰብሰቢያ ደረሰኞችም ሆኑ ሌሎች ሂሳብ ነክ ሰነዶች በጥንቃቄ መቀመጥ ይኖርባቸዋል፡፡ በተለያዩ ምክንያቶች ከጠፉ በአስቸኳይ ለሚመለከተው ህጋዊ አካል ማመልከት እና በመገናኛ ዘዴዎች ጭምር ማሳወቅ አለበት፡፡

13) የኅብረት ሥራ ማህበራት የልዩ ልዩ ኮሚቴ አባላት ለኅብረት ሥራ ማህበራቸው እና ለአባላት ለሚሰጡት አገልግሎት ምንም ዓይነት ክፍያ አይከፈልም፡፡ ሆኖም ለኅብረት ሥራ ማህበሩ ጉዳይ ከኅብረት ሥራ ማህበሩ ከአመስት ኪሎሜትር በላይ ሲሄዱ በውስጠ ደንባቸው በሚወስኑት መሠረት የውሎ አበል ይከፈላቸዋል፡፡ የትራንስፖርት ወጪም በሚያቀርቡት ህጋዊ ደረሰኝ መሠረት የሚሸፈን ይሆናል፡፡

14. Luulâ taamah eglaali cisab sinnik ayrol aysaqarruk, kulli alsal kee liggidal alifak ooxiitih bicat sugaanam faxximta.

14) የኅብረት ሥራ ማህበራት ሂሳባቸውን በየዕለቱ መመዝገብ፣ በየወሩ እና በየዓመቱ በመዝጋት ለኦዲት ዝግጁ ማድረግ አለባቸው።።

15. Ummaan luulâ taamah egla kulli alsal, kulli liggidi mafarril kee liggidal cisab gabbaqu taama miraacissa maroo kee wagiita doolat xagarah xayyossam faxximta. Too taama abah yan mihrat li egla taallem faxximta.

15) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር በየወሩ፣ በየሩብ ዓመቱ እና በዓመት የሂሳብ ሪፖርት ለስራ አመራር ኮሚቴ እና አግባብ ላለው ባለስልጣን ማቅረብ ይኖርበታል። ይህንን ተግባር የሚያከናውን ባለሙያ ሊኖራቸው ይገባል።

16. Ummaan luulâ taamah egla baxaabaxsa le qaynootah anuk ahaak ciggilta sissin cisab cibtaati yaalleenim bictah

16) እንደየህብረት ሥራ ማህበሩ ዓይነት ለስራዎች አጋዥ የሆኑ የሚከተሉት ልዩ ልዩ የሂሳብ ቅፆች ሊኖሩት ይችላል።

a) Qusubih kee qagitak adoytiini esseroh cibta (assabaltâ cibta)

ሀ) የአዲስ እና የአንደገና አባልነት ጥያቄ ማመልከቻ ቅፅ፣

b) Iko elle culsan cibta

ለ) የንብረት ገቢ ማድረጊያ ቅጽ፣

c) Iko elle yayyaaqen cibta

ሐ) የንብረት ወጪ መጠየቂያ ቅጽ፣

d) Abud ambalaalih cibta

መ) የብድር ውል ቅጽ፣

e) Melleb amoomissoh cibta

ሠ) የተመን ቅጽ፣ 28

f) Assenti esseroo kee oobisiyyi cibta

ረ) የውሎ አበል መጠየቂያ እና ማወራረጃ ፣

g) Sanad sinni cisaabitteh maalih meklah cibta

ሰ) ሠነድ ለሌላቸው የገንዘብ መክፈያ ቅጽ

h) Aakamal awqenti esseroh cibta

ሸ) የቅድሚያ ወጪ መጠየቅያ ቅጽ፣

i) Ken edde xin elle iyya innal geeri cibtaati loonum bictah

ቀ) በመተዳደሪያ ደንባቸው በሚወስኑት መሰረት ሌሎች ቅፆች፣

30) Cisab akkaawonti (sandug) fakiyya wagitaama

1 Ummaan luulâ taamah egla wagiita doolat xagarak qokol geyak gabaxayil geytiminnaan faynansi makaadol hinnay bankil sandug fakak ixxima yaallem faxximta. Woo cisab sandog usun elle faxinnaan innal alifut yan sandug takku, yasgayyen cisab elle haan sandug takku hinnay qedaddô sanduk takku faktam faxximta.

2 Ta maasayyak 30 nali maasayyak(1) tanim elle anuk sinni edde xintal madqeenih yanin ixxuk biso kaznat hinnay gabat daffeysaanam ma duudan.

3. Wagiita doolat xagarih gabaak xisot geytimta luulâ taamah egla, eyseqerrimmi itteh taama qimbissam fan adoytit awlisseh tan ukummô maroh adoytit kobxissa aysaqarriyyaa kee saami mekla faynansi makaadol hinnay bankil fakeenih yanin alifut yan sandugut daffeysaanam bictah. Takkay immay aysaqarri mekla, xissiimiyyaa kee aysaqarri gexsoh tawqe sissin awqentih bagul asisoonu bictah.

30. የሂሳብ አካውንት ስለመክፈት

1) ማንኛውም ኅብረት ሥራ ማህበር አግባብ ባለው ባለስልጣን ድጋፍ ሲያገኝ በአቅራቢያው በሚገኝ ህጋዊ እና አዋጭ በሆነ የፋይናንስ ተቋም ወይም ባንክ ላይ እንደ ሁኔታው የዝግ፣ የተንቀሳቃሽ እና የቁጠባ የሂሳብ ቁጥር መክፈት ይኖርበታል::

2) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 30 ንዑስ አንቀፅ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በመተዳደሪያ ደንባቸው ውስጥ ከወሰኑት የገንዘብ መጠን በላይ በካዝና ወይም በእጅ ሊቀመጥ አይችልም::

3) አግባብ ባለው ባለስልጣን በምስረታ ላይ ያለ ኅብረት ሥራ ማህበር ተመዝግቦ ስራ እስከሚጀምር ከአባላት በተወከሉ የመስራች ኮሚቴ አባላት የሚሰበሰበው የመመዝገቢያ እና የዕጣ ክፍያ በፋይናንስ ተቋም ወይም በባንክ በተከፈተው ዝግ የቁጠባ ሂሳብ ቁጥር እንዲቀመጥ ይደረጋል:: ሆኖም የመመዝገቢያ ክፍያው በምስረታ እና በምዝገባ ሂደት ለሚወጡ የተለያዩ ወጪዎች መሸፈኛ ሊውል ይችላል::

4. Ta maasayyak 30 nali maasayyak (1) tanim elle anuk riba faxewayta eglaali aysaqarriyyaa kee saami mekla riba sinni qedaddô cisaabat culusak daffeysaanam bictah.

4) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 30 ንኡስ አንቀፅ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የወለድ አልባ አሰራርን የሚከተሉ ኅብረት ሥራ ማህበራት የመመዝገቢያና የዕጣ ክፍያ በወለድ አልባ የቁጠባ ሂሳብ እንዲቀመጥ በማድረግ ሊከፈት ይችላል::

5. Ta maasayyak 30 nali maasayyak (3) madqeenim elle anuk ukummô amolladih mododul maytanih doorima taama miraacissa maroh adoytit awlisak ittalluk fermat yasgayyeenim bictuh wagiita doolat xagar qokol aceele.

5) በዚህ አንቀጽአንቀፅ 30 ንዑስ አንቀፅ 3 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በቋሚነት በምስረታ የጠቅላላ ጉባዔ ለሚመረጡ የሥራ አመራር ኮሚቴ በተወከሉ የጋራ ፊርማ እንዲንቀሳቀስ አግባብ ባለው ባለስልጣን ተገቢው ድጋፍ ይሰጣል::

6. Ummaan luulâ taamah egla, faxxe caagidil faynansi makaado hinnay banki cisab tasgayye xagorti korsan waqdi qedaddoo kee yangayye cisaabih ixxima qusubih dooren taama miraacissa maroo kee awlisen xagoora sittalluk fermal asgayye lon.

6) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በማናቸውም ጉዳይ የፋይናንስ ተቋም ወይም የባንክ ሂሳብ የሚያንቀሳቅሱ አካላት ሲቀየሩ የተንቀሳቃሽና የቁጠባ የሂሳብ ቁጥር አዲስ በተመረጡ የሥራ አመራር ኮሚቴ እና በተወከሉ አካላት የጣምራ ፊርማ የሚንቀሳቀስ ይሆናል::

7. Ummaan luulâ taamah egla leh tan taamâ qamalak ugutak, nabiinak ugutak adoytit kee qadaagah eleeloh aben cubbussok ugut abak amolladi mododuk baxsa le edde cabol faaticissa waqdi baxaabaxsa le faynansi makaadoodak hinnay bankittel banki sandugih ixxima fakoonu xiqan.

7) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ከላው የሥራ ባህሪ፣ የስራ ስፋት፣ ለአባላት እና ለገበያ ተደራሽነት ሲባል ጥናትን መሰረት በማድረግ በጠቅላላ ጉባኤ ልዩ ውሳኔ ሲወሰን ከተለያዩ የፋይናንስ ተቋማት ወይም የባንክ ቁጥሩ ሊከፍቱ ይችላሉ::

8. Ta maasayyak 30 nali maasayyak(7) madqimtem elle anuk baxaabaxsa le bankittel baxaabaxsa le sandug fakaanam luulâ taamah eglah anqewaam dareemek wagiita doolat xagar yasmiteh gide alfisam duudah.

8) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 30 ንዑስ አንቀጽ7 የተገለፀው እንደተጠበቀ ሆኖ በተለያዩ ባንኮች ውስጥ የተለያዩ የሂሳብ ቁጥር መከፈቱ የኅብረት ሥራ ማህበሩን አደጋ ላይ እንደሚያደርስ ሲያምንበት አግባብ ያለው ባለስልጣን እስኪጠራ ሊያዘገየው ይችላል::

Konoy heele exxa

Luulâ taamah eglaalih aysaqorriyyaa kee aysaqorri sumaaqih warkat wagittaama

31) Luulâ taamah eglaalih aysaqorriyyih siirata

1 Maysaqarrah xayyoyta ummaan luulâ taamah egla yaysaqarrimoonuh faxximta magdooda, wagiita doolat xagarak tawqe miracsentitte, baad caddol luulâ taamah eglaalih radmoomaa kee nihirwa axmiquk kibbi heenih xayyowaanam faxximta.

2 Ummaan luulâ taamah egla baaxo caddol oggol le luulâ taamah madqak ugutak aysaqarrime week faxxe kabxa taama abam ma duudan.

3 Ta maasayyak 31 nali maasayyak(2) ugutak maysaqarrah xayyowta assabaltah akah bicsen cibtal kibak wagiita doolat xagar elle yascasse gital maysaqarrah xayyoowele.

4 Luulâ taamah eglaalih kukti ixximak 985/2009 maasayyak 10 nali maasayyak (2) tanim anuk rakiibo luulâ taamah egla maysaqarrah xayyoyta waqdi assabaltak kalah ciggilta sanaditte takayrih haak xayyoysam faxximta.

ክፍል አምስት

ስለ ኅብረት ሥራ ማህበራት ምዝገባ እና የምዝገባ የምስክር ወረቀት

31. ስለ ኅብረት ሥራ ማህበራት የአመዘጋገብ ስርዓት

1) ለምዝገባ የሚቀርብ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ለምዝገባ ብቁ የሚያደርጉ መስፈርቶችን፣ አግባብ ባለው ባለስልጣን የሚወጡ የተለያዩ መመሪያዎች፤ ዓለም አቀፍ የኅብረት ሥራ መርሆዎች እና እሴቶችን ተገንዝበው እና አሟልተው መቅረብ ይኖርባቸዋል፡፡

2) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር በሀገሪቱ በተፈቀደው የኅብረት ሥራ ህግ መሰረት ካልተመዘገበ በስተቀር ዩትኛውንም ቢዚነስ ወይም ንግድ ማከናወን አይችልም፡፡

3) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 31 ንዑስ አንቀጽ (2) መሠረት ለምዝገባ የሚቀርቡ ማናቸውም ማመልከቻ በተዘጋጀው ቅፅ እና አግባብ ያለው ባለስልጣን በሚወስነው መንገድ ለምዝገባ መቅረብ አለበት ፡፡

4) በኅብረት ሥራ ማህበራት አዋጅ ቁጥር 985/2009 አንቀጽ 10 ንዑስ አንቀጽ 2 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም የመሠረታዊ የኅብረት ሥራ ማህበር ለምዝገባ ሲቀርብ በተጨማሪነት የምዝገባ ማመልከቻውን ከሚከተሉት ሰነዶች ጋር አያይዞ ማቅረብ አለበት፡

a) Amolladi mododih adoyti inkih elle tifrime adda xinta

b) Luulâ taamah adoytiitih migaq kee sugmenta

5 Ta maasayyak 31 nali maasayyak(2) ugutak ummaan rakiibo luulâ taamah eglak dagah tan luulâ taamah egla maysaqarrah tamaate waqdi ossotinal ciggilta sanaditte takayruh xayyoysam faxximta.

a) Ukummô luulâ taamah eglaalih guuma

b) Luulâ taamah eglak gaddaa kee magoh maybalaalaqa

c) Ux waktih ekraaro, xer waktih ekraaroy amolladi mododul faaticimteh iyya

d) Kutbeh bicissi heen xiso abeh yan mihrat lih mabul kee sumaq qangara

e) Aysaqorrah baahen edde xinti madqa moddaqiyik taniimih diggoosuh "tembir" edde xakbisaanam faxximta

f) Luulâ taamah eglah migaaqal aysaqorrah culsen lakqok yoofenta edde xakbaanam faxximta.

6. Yaysaqarri baxsa le caalatal karmak 18 addah yan urri gufah gide amoyabuli gitaak eglah adoytah kaa yakkuqem duuda. Takkay immay amoyabuli adoytiinih agdaabe elle tan inna ummaan luulâ taamah egla edde xinti madqat taallem faxximta

ሀ) በጠቅላላ ጉባኤ አባላት ፊርማ የተረጋገጠ መተዳደሪያ ደንብ፤

ለ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ አባላት ስምና አድራሻ፤

5) በዚህ አንቀጽአንቀጽ 31 ንዑስ አንቀጽ 2 መሰረት ማንኛውም ከመሰረታዊ ኅብረት ሥራ ማህበር በላይ የሆነ የኅብረት ሥራ ማህበር ለምዝገባ ሲቀርብ በተጨማሪነት የምዝገባ ማመልከቻውን ከሚከተሉት ሰነዶች ጋር አያይዞ ማቅረብ አለበት፡-

ሀ) የመሰራች ኅብረት ሥራ ማህበራት ቃለ-ጉባኤ፣

ለ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ ሀብትና ዕዳ መግለጫ፣

ሐ) በጠቅላላ ጉባኤ የጸደቀ የአጭር፣ የመካከለኛ እና የረዥም ጊዜ ዕቅድ፤

መ) በጽሁፍ የተዘጋጀ የአደራጅ ባለሙያ ሙያዊ የምስክርነት ቃል እና አስተያየት፣

ሠ) ለምዝገባ በሚቀርብ የመተዳደሪያ ደንብ ሠነድ ላይ ሕጋዊነቱን ለማረጋገጥ የቴምብር ማስለጠፍ ይኖርበታል፤

ረ) በኅብረት ሥራ ማህበሩ ስም ለምዝገባ ሠርተፍኬት ለባንክ ገቢ የሆነበትን ደረሰኝ አንድ ኮፒ አያይዞ ማቅረብ አለበት፡፡

6) መዝጋቢው በልዩ ሁኔታ ዕድሜው ከ18 ዓመት በታች ላለው ልጅ ዕድሜው ለመደራጀት እስኪደርስ ድረስ በሞግዚቱ አማካኝነት የኅብረት ሥራ ማህበር አባል ሆኖ ለመቀጠል ሊፈቅድለት ይችላል፡፡ ሆኖም በሞግዚነት ስለሚደረግ አባልነት አፈፃፀም በተመለከተ ማንኛውም የኅብት ሥራ ማህበር በመተዳደሪያ ደንብ ውስጥ ሊወሰን ይችላል፡፡

7. Wagiita doolat xagar luulâ taamah eglaali elle yayseqerri reysan maysaqarra le. Too reysan maysaqarrah ceelo a kitaabak elle cabol takayruh tan.
8. Ummaan luulâ taamah egla maysaqarrah ayffaafay maalu mekelta. Maaluk meklaanah gide ta kitaabak elle cabol takayruh tan.
9. Taysaqarrimuh temeete luulâ taamah egla maysaqarrah faxximmi itta magdooda kibteh tamaatem faxximta.
10. Wagiita doolat xagar aysaqarriyyah faxximta magdooda taffaafoh elle qaddoyta innah abam faxximta (qari bagut xakbisak baxxaqisam faxximta).
11. Luulâ taamah eglaali yaysaqarrimeenik afal ken xisa mihratlih katuuk faxxiima kattat kee qokol abam faxximta.
12. Xisah yan mihrat li ken esserok ugutak xisoo kee qokol keenit yekkeh axcuk xissiimaanamih tu xiq wagsiisak mihrat li kinnuk sumaq qangara keenil leh yan tûmabul kutbeh xayyoysam faxximta.

7) አግባቡ ያለው ባለስልጣን ኅብረት ሥራ ማህበራትን የሚመዘግብበት የፕሮቶኮል መዝገብ ይኖረዋል፡፡ የምዝገባ ፕሮቶኮል ናሙና እዝል ከዚህ መመሪያ ጋር ተያይዟል፡፡

8) ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ለምዝገባ የአገልግሎት ክፍያ ይከፍላል፡፡ ስለሚከፈለው የገንዘብ መጠን በእዝል ከዚህ መመሪያ ጋር ተያይዟል፡፡

9) ለምዝገባ የሚቀርብ ማንኛውም የኅብረት ሥራ ማህበር ለምዝገባ የሚያሟዙ አስፈላጊ የሆኑ መስፈርቶችን አሟልቶ መገኘት አለበት፡፡

10) አግባብ ያለው ባለስልጣን የኅብረት ሥራ ማህበራትን ለመመዝገብ የሚያስፈልጉ መስፈርቶችን ለተገልጋዩ ግልጽ በሆነ ቦታ ማስቀመጥ ይኖርበታል፡፡

11) የኅብረት ሥራ ማህበራት ከመመዝገባቸው አስቀድሞ በአደራጅ ባለሙያ ተገቢው ክትትልና ድጋፍ ማድረግ ይኖርበታል፡፡

12) አደራጅ ባለሙያው የመደራጀት ጥያቄውን ተከትሎ ለማደራጀት ተገቢውን ድጋፍና ክትትል ስለመደረጉ እና የኅብረት ሥራ ማህበሩ በመደራጀቱ ስለሚኖረው ጠቀሜታ በተመለከተ ሙያዊ የምስክርነት ቃሉን እና አስተያየቱን በጽሑፍ ማቅረብ ይኖርበታል፡፡

13. Luulâ taamah eglaalih xisoh miracsentak ugutak yaysaqarrimoonuh, xisah yan mihrat li kusaaqisak xayyoyse eglaalih oytik ugutak yaysaqarre mihrat li ciggilta caagiida ayxuxxurele.

a) Aysaqorri essero leh tan eglaali aysaqorri kusaaqih cibtal kibak numma lek waytam asmatuk xayyoysam faxximta
b) Luulâ taamah egla xayyosse alhum(oyti) madqâ numiinoh maysaqarra fan tabsam faxximta
c) Rakaakayal hinnay magaala xiinisso hinnay rasu, hinnay magaalah exxal baxisak aysoqorri mamaxxaagah ixxima yaakumik ciggiilul yaceem faxximta
d) Luulâ taamah eglak qaynat, mamaxxagah ixxima hinnay mudenta yaceem faxximta.
e) Aysoqorri mekla elle aben alhum xakabah yanim faxximta
f) Alhum asmatlem kinniimih diggoosuh edde yeceen ayro kee yeyseqerre numih ferma tanim faxximta
g) Sumaq warkat bicissi heeh edde xin madqalluk, rubsus warkat edde xakbisak luulâ taamah eglah ruubam faxximta.

13) በኅብረት ሥራ ማህበራት አደረጃጀት መመሪያ መሰረት እንዲመዘገቡ በአደራጅ ባለሙያ ተገምግሞ የቀረበውን የኅብረት ሥራ ማህበራት መረጃ መሰረት በማድረግ መዝጋቢው ባለሙያው የሚከተሉ ጉዳዮችን ያጠራል፡-

ሀ) ለምዝገባ ጥያቄ የሚያቀርቡ ኅብረት ሥራ ማህበራትን በምዝገባ መገምገሚያ ቅጽ ላይ ሞልቶና ትክክለኛነቱ አረጋግጦ ማቅረብ አለበት፤

ለ) ኅብረት ሥራ ማህበሩ ያቀረበውን መረጃ ወደ ህጋዊ ሰውነት መመዝገቢያ መዝገብ ማስተላለፍ አለበት፤

ሐ) በክልል ወይም ከተማ አስተዳደር ወይም በዞን ወይም በክፍለ ከተማ በመለየት የምዝገባ መለያ ቁጥር በቅደም ተከተል መስጠት አለበት፤

መ) የኅብረት ሥራ ማህበሩ አይነት፤ መለያ ቁጥር ወይም ኮድ መስጠት አለበት፤

ሠ) የምዝገባ ክፍያ የተፈጸመበት መረጃ ማያያዝ አለበት፤

ረ) ስለመረጃው ትክክለኛነት የተሰጠበትን ቀን በማስፈር መዝጋቢው በፊርማ ማረጋገጥ አለበት፤

ሰ) የምስክር ወረቀቱን በማዘጋጀት ከመተዳደሪያ ደንቡ ጋር በመሸኛ ደብዳቤ ለኅብረት ሥራ ማህበሩ መስጠት አለበት፤